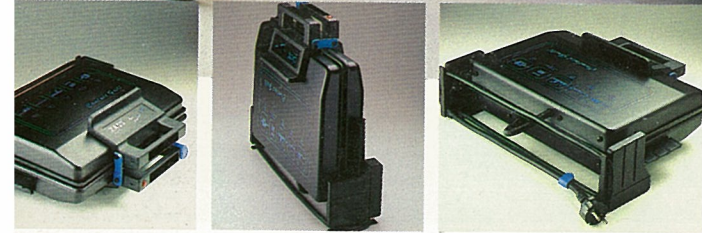

UÇAK TEKNİSYENLERİ DERNEĞİ / AIRCRAFT TECHNICIANS ASSOCIATION

DERGİ SİZİNDİR, ALABİLİRSİNİZ ● HAZİRAN 1993 JUNE ● YOUR COMPLIMENTARY COPY

mmmm... nefis

nefis ızgaralar... etler... binbir çeşit tostlar... balıklar... gelsin sağlıklı sofralar! uğraşmayın... kolayı var; küçük ayrıntılar büyük farklar yaratır. Siz de **ZASS**'ın büyük farkıyla tanışın... **ZASS** üstün kalitesi ve güçlü servis ağıyla kendisini seçenlerin yaşamını kolaylaştırır... farklılaştırır!

ı, pişirme, ızgara, tost gibi geniş kullanım fonksiyonlu • Toplantı
tilerde geniş ızgara alanı (1600 cm²) • Yiyeceklere göre
abilen ikaz lambalı termostatik ısı kontrolü • İstenildiğinde
p temizlenebilen, yanmaz, yapışmaz pişirme yüzeyleri • Dik
za edilebilme özelliği • Kullanım anında özel tutma kolları
nabilme özelliği • Kordon sargı yeri • Fırınlama tepsisi

RANTİLİDİR.

Yurt çapında 200 yetkili servisi olan firmamız
İTQ Tüketiciyi Koruma Sistemi'ne dahildir.
TÜKETİCİ DANIŞMA SERVİSİMİZ
980 012 020 numaralı telefonla
24 SAAT ÜCRETSİZ olarak hizmetinizdedir.

ZASS®

T-02 BIG CONTACT GRILL

İrma: **ÜTÜSAN ELEKTRİKLI CİHAZLAR SANAYİ VE TİCARET A.Ş.**
Dağıtım: **ÜRETİM TİCARET VE LTD. ŞTİ.** Tel: (1) 528 02 94 - 528 02 95 - 528 02 96 Fax: (1) 528 02 97

UTED

AIRCRAFT ENGINEERS INTERNATIONAL ÜYESİDİR

**UÇAK
TEKNİSYENLERİ
DERNEĞİ**

**AIRCRAFT
TECHNICIANS
ASSOCIATION**

**UTED
AYLIK YAYIN ORGANI**

**SAHİBİ VE SORUMLU
YAZIŞLARI MÜDÜRÜ**
Sefa İNAN

KOORDİNATÖR
Muharrem SAVUR

YAZI KURULU
Hidayet KAPKAÇ
Fahrettin KORKUT
Recep GÜL
Hilal KIRÇIK
Samim SELİŞİK

UTED
Fişekhane Cad. No: 18/5
Bakırköy-İSTANBUL
Tel: 543 29 74 – 571 39 23
Fax: 543 29 74
Lokal Tel: 542 14 26

Dergimizde yer alan yazılar tamamen yazarlarının görüşlerini yansıtır. Derneğimiz ve Yönetimimizi yükümlülük altına sokmaz.

YAPIM & YAYINA HAZIRLIK

ARTI
YAYINCILIK & TANITIM LTD.

İnönü Cad. Dümen Sok.
No: 7/15 80900
Gümüşsuyu-İSTANBUL
Tel: 251 52 43 - 44
Fax: 243 31 63

TASARIM & UYGULAMA
İrfan YALÇIN

BASKI
Özdemir Ofset

SOSYALLİK VE THY

Sayın Üyelerimiz

Türk Hava Yolları, Türkiye'yi yurt içinde ve yurtdışında temsil eden ülkemizin en büyük şirketlerinden birisi olmasına rağmen, sosyal tesis ve faaliyetler açısından en yetersiz şirketlerden biridir.

Türk Hava Yolları'nda çalışan her personel, gizli ya da açık bir şekilde THY personeli olmaktan onur duyar. Zaman zaman eleştirse, serzenişte bulunsa da, hatta hayal kırıklığına uğrasa bile bu duygu sürekli onunla birlikte.

Aynı derecede önem taşıyan madalyonun diğer yüzü de; THY'nin personeli ile onur duyup duymadığıdır.

Acaba THY, personelinin kendisine sahip çıktığı kadar personeline sahip çıkabiliyor mu?

Bir şirketin personeline sadece maddi olarak sağlayarak, birlik, beraberlik ve en önemlisi takım ruhu kazandırması imkansızdır.

Türk insanı hepimizin bildiği gibi maddi değerler yanında, hatta daha da fazla, manevi değerlere önem verir. Değişik iş kollarında çalışan insanların simaen bile birbirlerini tanıyamadığı bir ortamda koordineli olarak çalışması; birbirlerini tanımayan futbolculardan kurulmuş bir takımın başarılı olması kadar zordur. Başarı, sosyal etkinliklerin artırılması, personelin hatta ailelerin birbirlerini tanıması ile mümkün olabilir.

Hiç sordunuz mu kendinize; THY'nin geleneksel nesi var?! Kuruluş yıldönümünü protokol, üç-beş pilot ve hostesle Taksim Anıtı'na çelenk koyarak kutlamak dışında...

Oysa ki THY personeli sosyal kültürel etkinliklere son derece açık bir topluluk; Müzik derneği çatısı altında Türk Sanat Müziği, enstrüman ve folklor çalışmaları, kişisel çabalar ile hazırlanan astronomi seminerleri, dia gösterileri, lokal grupların kendi bünyelerindeki spor faaliyetleri, THY bünyesindeki derneklerin geleneksel kutlama geceleri vb. etkinlikler...

Aslında THY, Halkla İlişkiler Başkanlığı'na bağlı bir departmanla bu sosyal etkinliklere destek olabilir.

En azından yılbaşlarında ve THY'nin kuruluş yıldönümlerinde tüm personeline vereceği kokteyllerle, personelin ve ailelerinin şirketle olan manevi bağlarını kuvvetlendirip, takım ruhunun çalışma hayatına sokulmasını sağlayabilir.

Saygılarımla...

**Sefa İNAN
BAŞKAN**

THY 60. KURULUŞ YILDÖNÜMÜNÜ KUTLUYOR

20 Mayıs 1993'te Ortadoğu'daki ilk sivil havacılık işletmesi olarak temeli atılan THY 20 Mayıs 1993'te 60. kuruluş yılını idrak ediyor. THY 60. kuruluş yıldönümünü çeşitli etkinliklerle kutladı. Bu etkinliklerin ilki, 20 Mayıs Perşembe sabahı saat

10.00'da Genel Müdür Tezcan Yaramancı, üst düzey yöneticileri, Pilot ve Hostesler ile birlikte THY'nin kurucusu büyük önder Atatürk'e şükranlarını sunmak üzere Taksim Cumhuriyet Anıtı'na çelenk koyup, saygı duruşunda bulunuldu.

Üyelerimizden
Kadir Dünder

8.6.1993 günü vefat etmiştir. Merhuma Tanrı'dan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyoruz.

TEKNİSYENLER DERNEĞİNİN 20. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ KUTLANDI

Teknisyenler Derneğinin 20. kuruluş yıldönümü 21.05.1993 gününün akşamında Sarıyer, Yaprak Restoran'da, seçkin konukların ve teknisyenlerin katılımıyla kutlandı.

Geceye katılanların arasında bulunan UTED (Uçak Teknisyenleri Derneği) Başkanı Sayın Sefa İNAN popüler kişiliği ve girişken tutumuyla ilgi odağıydı.

ÜYELERİMİZDEN

Üyelerimizden
Halil Yamacı,
28.5.1993 günü Sibel ile evlenmişlerdir. Kendilerine mutluluklar diliyoruz

Üyelerimizden
Selim Can,
Tülin ile 26.5.1993 günü evlenmişlerdir. Kendilerine mutluluklar diliyoruz.

Üyelerimizden
Mustafa Ulaşaner
ve
Atilla Şaman
kaza geçirmiş,
üyemiz
Hasan Biçer
ise rahatsızlanmışlardır. Üyelerimize geçmiş olsun der, acil şifalar dileriz.

Üyelerimizden
Halil Salih Ülgen'in
Annesi 27.5.1993 günü vefat etmiştir. Merhumeye Tanrı'dan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyoruz.

THY'YE 16 BOEING 737 DAHA ALINACAK

Türk Hava Yolları, filosuna ekleyeceği 16 Boeing 737-400'le, dünyanın en geniş Boeing 737 filolarından birine sahip olacak. Teslimatı iki yılda tamamlanacak olan yeni siparişlerle THY'nin sahip olduğu Boeing 737 uçaklarının sayısı 31'e ulaşacak.

48'i Business Class olmak üzere toplam 150 yolcu taşıma kapasiteli Boeing 737'lerin Aşkabat, Selanik, Tiran, Üsküp gibi yeni merkezlerle sefer yapacağı bildirildi. THY'nin sahip olduğu Boeing 737'lerin şu andaki sayısı 19 adet.

İLHAN ÇAM'I KAYBETTİK

T.H.Y'nin tecrübeli ve sevilen pilotlarından Sn. İlhan ÇAM'ı yeni alınacak A340 uçaklarının eğitimi için gittiği Fransa'nın Toulouse kentinde geçirdiği kalp krizi sonucu kaybettik.

Bize ulaşan bilgilere göre doktor ihmali sonucu, otelden çıkarken geçirdiği kalp krizi, onu beklenmedik bir şekilde bizlerden ayırdı. Sn. İlhan ÇAM, sadece birlikte çalıştığı pilotlar ve hostesler tarafından değil, başta

uçak teknisyenleri olmak üzere kendisini tanıyan tüm T.H.Y Personeli tarafından da sevilen bir dost, bir arkadaş bir ağabey idi. Ölümü T.H.Y ve teknik camia için beklenmedik kayıp ve acı sebebidir. Öncelikle ailesi ve yakınlarına; T.H.Y camiasına ve tüm sevenlerine baş sağlığı, kendisine Allah'tan rahmet diliyoruz.

UTED YÖNETİM KURULU
UTED DERGİ YAZI KURULU

EGE'DE HAVACILIK OKULU

Yapımı yeni tamamlanan Selçuk-Efes Havaalanı'nın bölge turizmine katkıları yanında, gençleri havacı olarak yetiştirme açısından da büyük bir eksikliği gidereceği açıklandı.

Selçuk Efes Havaalanı'nda gençlere ücretsiz olarak paraşüt, planör, model uçak, balon ve yelken kanat kursları verileceğini açıklayan Türk Hava Kurumu Yönetim Kurulu üyesi Bilge Ezel, "Kurumumuz bu hizmeti daha önce belli aylarda sınırlı olarak gerçekleştirebiliyordu. Şimdi kurslarımız yıl boyu sürecek ve daha çok gence eğitim imkanı sağlayacağız" dedi.

UÇUŞ PERSONELİNE TAZMINAT

TBMM İçişleri Komisyonu, bütün kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan uçuş personeline tazminat ödenmesine olanak sağlayan yasa tasarısını kabul etti. Komisyonun dün yapılan toplantısında, Emniyet Teşkilatı Uçuş Hizmetleri Tazminat Kanunu'nun bir maddesinin değiştirilmesi kabul edildi. Buna göre, emniyet teşkilatının yanı sıra, diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan uçuş ekibinin de tazminat alması öngörülüyor. Bu personel, uçuş görevleri boyunca maaşlarının yüzde biri oranında tazminat alabilecek. Bu tazminat, bir ay içinde yüzde 10'u aşmayacak.

SORUNLARIMIZ

Mayıs 1993 sayımızda başlamış olduğumuz sorunlarımız köşesine arkadaşlarımızın göstermiş olduğu ilgiye teşekkür etmek istiyoruz. Gerek revizyon, gerekse hat-bakım dinlenme odalarında arkadaşlarımızla yaptığımız sohbetlerde dile getirilen bir çok sorun arasında ortak olarak dile getirilen bir konu var.

Bu bir sorundan ziyade, bir soru. THY Genel Müdürü Sn. Tezcan YARAMANCI, toplu sözleşme döneminde gerek revizyon, gerekse hat-bakım dinlenme odalarında, teknisyen arkadaşlarımızla yaptığı sohbetlerde tekniğin durumu ile ilgili sorulan sorulara; "Tekniğin durumunu ve mağduriyetini biliyoruz. Toplu sözleşme sonrasında bu durumun iyileştirilmesi için gerekli çalışmayı yapacağız, bu bir zaman sorunudur, sabırlı olmalısınız." şeklinde yanıt vermişlerdi.

Teknikte görev yapan tüm arkadaşlarımızın cevabını merak ettiği sorular;

- ✓ Böyle bir çalışma yapılıyor mu?
- ✓ Yapılıyorsa hangi aşamadadır?
- ✓ Sonuçlarının alınabileceği bir tarih verilebilir mi?
- ✓ Çalışmaların bu günkü aşamasında düşünülen çözümler nelerdir? Açıklanabilir mi?

Bu soruların yanıtlarını arayarak elde ettiğimiz sonuçları sizlere bildireceğiz.

UTED DERGİ YAZI KURULU

Mayıs Sayımızda bu köşede dile getirmiş olduğumuz, soyunma dolapları ile ilgili sorunumuz hakkında, Uçak Atelyesi Başkanı Sn. Yurdaer AKSOY, yaptığımız görüşmede konu ile ilgili bizlere şu bilgileri verdi:

"Şu anda hangarımızın kuzey cephesinde yapımı tamamlanmış bulunan iki yapıdan küçük olanı, koridorlarda bulunan soyunma dolaplarının yerleşimi için tahsis edilmiş bulunmaktadır.

100 dolap kapasiteli olarak planlanan yapı taban mozaiklerinin bitirilmesini müteakip kullanıma açılacaktır."

Kullanımı ile ilgili bir problem Sayın Y. AKSOY tarafından şöyle dile getirilmiştir:

"Bu yapıyı koridorda dolabı bulunan gündüz vardiyasında çalışan personel için düşündük. Fakat koridorlarda vardiyalı çalışan çok sayıda personele ait dolap mevcuttur.

Sorunumuz bu yapının geceleri emniyetini sağlayabilmek yönün-

dedir. Dolap sahiplerinin ayrılması uygulamada çok güç olacağı için, iyi bir aydınlatma ve gerekli emniyet tedbirlerinin alınması ile bu sorunun çözümlenmesine çalışılacaktır.

Hangarın güney cephesinde bulunan, şimdi futbol sahasının bulunduğu yere yeni bir hangar yapımı planlanmıştır. Hat bakım ve uçak boyama için yapılacak olan bu hangarın altında 1200 dolaplık bir soyunma odası bulunacaktır.

Önümüzdeki günlerde ihalesi yapılacak olan yeni hangarın, Ağustos-Ekim aylarında başlaması 16 ila 24 ay arasında tamamlanarak hizmete açılması düşünülmektedir.

Şirketimize yeni alınacak olan A340 uçaklarının girebileceği büyüklükte yapılacak olan hangarın tamamlanması ile yeni hangar içinde bulunan bürolar kaldırılarak kullanılmakta olan hangar bütünüyle Uçak Revizyonları için tahsis edilecektir."

İŞ HUKUKU

Sayın Okurlarımız,

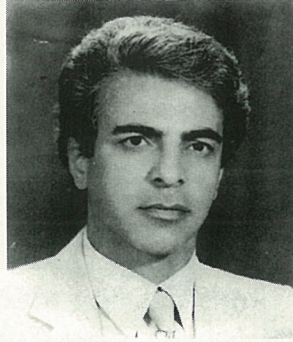
Bu sayıda da İş Kanunu-muzu incelemeye devam edeceğiz. İş kanununun 14. maddesi uyarınca iş akdinin normal koşullarda feshedilmesi (muvazzaf askerlik, yaşlılık, emeklilik, malullük aylığı veya toptan ödeme almak amacıyla, sağlık sebepleri, vb. gibi) veya kadının evlendiği tarihten itibaren 1 yıl içinde kendi arzusu ile işten ayrılması ya da işçinin ölümü hallerinde, işçinin işe başladığı tarihten itibaren, hizmet akdinin devamı süresince her geçen tam yıl için işverence işçiye 30 günlük ücreti tutarınca kıdem tazminatı ödenir. Bir yıldan artan süreler içinde aynı oranda ödeme yapılır. (Örneğin; işçinin 1 yıl, 4 ay, 20 gün çalışması gibi durumlarda)

İşçilerin kıdemleri hesaplanırken, hizmet akdinin devam etmiş veya fasilalarla yeniden akdedilmiş olmasına bakılmaksızın aynı işverenin bir veya değişik iş yerlerinde çalıştığı süreler gözönüne alınır. Burada dikkat edilecek husus işçinin aynı işverenin, iş yerlerinde çalışmış olmasıdır. Şayet işyeri devredilmiş veya intikal ya da herhangi bir nedenle başka bir işverene geçmiş veya işyeri başka bir yere nakledilmişse kıdem hesabı, işçinin, işyeri veya işyerlerindeki hizmet sözleşmeleri sürelerinin toplamı üzerinden yapılır. Yasanın emredici hükmü uyarınca;

A- 12.7.1975 tarihinden bu yana (bu tarih dahil) işyerinin devri veya herhangi bir nedenle el değiştirmesi halinde işlemiş kıdem tazminatlarından her iki işveren de (önceki ve sonraki) sorumludur.

B- Bu tarihten önce devrolma veya el değiştirme durumunda (devir sözleşmesinde aksine bir hüküm yoksa) işlemiş kıdem tazminatlarından yeni işveren sorumludur.

İş sözleşmesi, yaşlılık, emeklilik, malullük veya toptan ödeme almak amacıyla feshediliyorsa, işçi bunlara hak kazanmış bulunduğunu ve kendi-

Avukat Kadir Ersoylu

sine aylık bağlanması veya toptan ödeme yapılması için yaşlılık sigortası bakımından bağlı bulunduğu kuruma veya sandığa müracaat etmiş olduğunu belgelemek zorundadır. Ölüm halinde bu şart aranmaz.

Şayet işçi tüm hizmetleri birleştirip (örneğin; daha önce Emekli sandığı'na ve sigortaya bağlı çalışması veya yalnızca sigortaya bağlı aynı veya değişik kamu kuruluşlarında çalışması gibi) Sosyal Sigortalar Kanunu'na göre tazminata hak kazanan ise tüm hizmet sürelerinin toplamı üzerinden son kamu kurumu işverenince ödeme yapılır. (Kamu Kuruluşları'ndan kasıt genel, özel, katma bütçeli idarelerdir.)

İşçinin hizmet akdi kıdem tazminatı ödenmeyecek şekilde sona ermişse (daha önceki hizmet sözleşmeleri) bu hizmet süreleri kıdem tazminatı hesabında dikkate alınmaz. (Örneğin; işçi istifa etmiş veya sözleşmesinin ihbarsız feshedilmiş olması gibi.)

Aynı kıdem süresi için bir defadan fazla kıdem tazminatı veya ikramiye ödenmez. Kıdem tazminatı hesabı son ücret üzerinden yapılır. Ancak, son bir yılda işçi ücretine zam yapıldığı takdirde, tazminata esas ücret, işçinin işten ayrılma tarihi ile zammın yapıldığı tarih arasında alınan ücretin, aynı süre içinde çalışılan günlere bölünmesi suretiyle hesaplanır. Kıdem tazminatının zamanında ödenmemesi sebebiyle açılan davalarda hakim, gecikme süresi için (ödenme-

yen süreye göre) mevduata uygulanan en yüksek faizin ödenmesine hükmeder.

Her ne kadar yasada kıdem tazminatının hesabında 30 günlük süre öngörülmüşse de, bu süre hizmet akitleri veya toplu iş sözleşmeleriyle işçi lehine değiştirilebilir. Ancak ödeme miktarı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'nun en yüksek kademesindeki Devlet Memuruna bir hizmet yılı için ödenen azami emeklilik ikramiyesini geçemez.

İşçinin ölümü halinde ödeme mirasçılara yapılır.

Yasanın 15. maddesinde "Yeni İşverenin Sorumluluğu" hali düzenlenmiştir. Madde metni şöyledir:

Madde 15 : Süresi belirli olan veya olmayan sürekli hizmet akitiyle bir işverenin işine girmiş olan işçi, akit süresinin bitmesinden önce yahut bildirim öneline uymaksızın, işini bırakıp başka bir işverenin işine girerse hizmet akdinin bu suretle feshinden ötürü, eski işverenin zararından işçinin sorumluluğu yanında ayrıca yeni işveren dahi aşağıdaki hallerde hakimin belirteceği derecede sorumludur.

A- İşçinin bu davranışına yeni işine girdiği işveren sebep olmuşsa,

B- Yeni işveren işçinin bu davranışını bile bile onu işe almışsa,

C- Yeni işveren, işçinin bu davranışını öğrendikten sonra dahi onu çalıştırmaya devam ederse.

Görülüyor ki a, b, c, bendlerinin varlığı durumunda yeni işverende işçiyle birlikte (ancak hakimin belirleyeceği derecede) sorumlu tutulmakta, bu hallerin dışında işçi tek başına eski işverene karşı sorumlu olmaktadır. Bu madde bir anlamda hizmet süresini garantiye almak için yasaya konulmuş bulunmaktadır. Ancak, işçinin bildirim yaparak her zaman işten ayrılması mümkündür.

Gelecek sayımızda yeni bir konuda söyleşmek üzere iyi günler ve işlerinizde başarılar diliyorum.

Klasik sınıf sistemi ile yapılan eğitimden bir görüntü

AIRBUS'TA EĞİTİM

Hidayet KAPKAÇ

Dünyanın en büyük uçak üreticilerinden biri olan Airbus Industrie'nin eğitim işini Aeroformation üstlenmiştir.

1972'de Airbus firması ve Flight Safety International'ın işbirliğiyle kurulan Aeroformation Toulouse da Blagnac Airport çevresindedir.

Ayrıca Amerika kıtasında Airbus uçuran işletmecilere hizmet vermek amacıyla 1985 yılında Toulouse'dakinin benzeri bir eğitim merkezi Miami'de de kurulmuştur.

Bu yazımızda Türk Hava Yolları'na da hizmet veren Aeroformation hakkında bilgi vereceğiz.

Aeroformation'da insanın dikkatini ilk çeken; Avrupa'dan, Asya'dan, Afrika'dan, Uzakdoğu'dan gelen pek çok pilot, teknisyen, mühendis ve diğer kursiyerler. İnsan kendini Birleşmiş Milletler merkezinde gibi hissediyor. İlk defa karşılaşan insanlar ortak konu 'havacılık' olunca çok kolay dostluk kurabiliyorlar.

Aeroformation'daki ilk gün yapılan bir brifingle genel bilgiler veriliyor ve formaliteler anlatılıyor. Daha sonra her grup kendi sınıfında eğitime başlıyor. Eğitim dili İngilizce.

Eğitim iki türlü yapılıyor: Ya her kursiyere bir VACBI (Video And Computer-Based Instruction) ayrılarak burada kendi kendine çalışma imkanı sağlanıyor ya

Uçak üzerinde görerek eğitim çalışması (Field trip)

da klasik sınıf sistemi kullanılıyor.

VACBI eğitiminde, kursiyer kendi kullandığı mouse ile computer ekranında istediği bölümü seçer ve aynı anda kulaklık ile seçtiği bölüm hakkındaki bilgileri edinir. Her konunun sonunda öğ-

retmen ile konu özetlenir ve imtihanlar yapılır.

Sınıf sisteminde öğretmen tepegöz ve sınıf VACBI'si kullanarak konuyu anlatır. Kursiyerlerin İngilizceleri yeterli değilse tercüman kullanılır.

Aeroformation'da, Fransız, Alman, İngiliz, İspanyol ve başka pek çok ulustan öğretmen görmek mümkündür.

Zaman zaman önceden belirlenen bir program dahilinde üretim hattı gezileri (field trip) düzenlenir. Bunda amaç derste anlatılan component, computer, sensor gibi elemanları yerinde görerek location bilgisini geliştirmektir.

Bu geziler oldukça keyiflidir. Dev gibi hangarlarda bir kaç parçanın bir araya getirilişi, kanatların montajı, iniş takımlarının takılması ilginç ve heyecan verici görüntülerdir.

Aeroformation eğitiminde bir başka ilginç nokta da simülasyon eğitimidir. Genellikle mesai saatlerinin dışında gerçekleştirilen bu eğitimlerde amaç, cockpit bilgisini artırmaktır. Teknisyen eğitimi için sabit bakım simülasyonları kullanılır. Gerçek uçak cockpit'inden farkı olmayan bu simülasyonlarda çeşitli testleri gerek yer, gerekse hava şartlarında yapmak mümkündür.

Pilot eğitimi için kullanılan full-flight simülasyonlarında ise gerçeğinden pek farkı olmayan uçuşlar yapılır. Emergency durumlar yaratılarak alınacak önlemler öğretilir.

Full-flight simülasyonlar gerçeğe öylesine yakındır ki, inişte ve kalkışta önünüzdeki pisti ve meydan ışıklarını görürsünüz.

VACBI sistemi ile yapılan kurstan bir görüntü

Uçak pistte koşarken rule kaçırsa pist dışına çıkarsınız. Dönüş, yatış, dalış, tırmanış gibi hareketleri gerçekten yaşadığınızı sanırsınız. Oysa bulunduğunuz yer duvarlarla çevrili kapalı bir mekandır.

Aeroformation'da bir de demir kuş (iron bird) bölümü vardır. Uçuş kumandaları componentlerini test amacıyla yapılan bu demir kuş, aslında 1/1 ölçeğinde bir

kanat ve kuyruk iskeletidir. Uçuş kumandaları dersleri sırasında zaman zaman gidilerek componentlerin çalışmaları izlenir.

Aeroformation eğitim sürecinde mock-up'tan da bahsetmek gerekir. Mesela bir APU'nun tamamen aynısı ahşap ve plastikten yapılmıştır. Bu tip mock-up'lar ile de componentlerin yerleri, görerek öğrenilir.

Kabin ekibi, teknisyen ve pilot eğitimi için kullanılan bir başka eleman da; kısmi görev parçalarıdır. Kapıları, galleyleri, emergency teçhizatı içeren bu kısımlarda özellikle kabin ekibi için emergency durum bilgileri verilir ve pratik eğitim yapılır.

Bütün bu renkli ve hareketli eğitimin son günü verilen bir kokteyl ile sertifikalar dağıtılır ve kurslarda sadece anahtar bilgiler verildiği, gerçek eğitimin ise iş başında olacağı hatırlatılarak vedalaşılır.

Pilot eğitiminde kullanılan Full Flight Simulatör

ARTI ONURSAL DEĞERİN PAYLIŞIMI

Liberal ekonomi modellerini benimseyen toplumlarda şirketleşme; kurum kültürü yaratarak artı maddi değerın yanı sıra artı onursal değerin paylaşımı ilkesini de gündemde tutmuşlardır.

Dr. Oya Torum
Kabin Kalite Md.

İyi üretilen hizmetin temelini; bu hizmeti rahat, kendinden emin ve işini seven kişiler oluşturur.

Hizmet: İhtiyaçlara cevap vermektir. Amaç, daha çok iş üretmek, düzenli, verimli, daha kaliteli ve başarılı çalışmaktır. Amaca erişmek ise işin gerçek sahibi olma bilincine dayanır. Bu bilinç, kuruluşun hedefleri ve yönetim felsefesinin, kültürünün sindirilmesi ile pekişir.

Sovyetler Birliği dağılıncaya kadar yaratılan artı maddi değerin işçi sınıfınca paylaşılması gerektiği tartışılmıştır. Öte yandan liberal ekonomi modellerini benimseyen toplumlarda şirketleşme; kurum kültürü yaratarak artı maddi değerin yanı sıra artı onursal değerin paylaşımı ilkesini de gündemde tutmuşlardır. Kuşkusuz bu ilke işçi ve işverenin ortak çabasıyla oluşmaktadır. Nasıl olsa, "Çalışsam da paramı öderler" (Rus Atasözü) anlayışının yerine, paranın

ancak çalışarak kazanılacağı ilkesi ürün kalitesi ve hizmetini olumlu yönde etkilemekte yaratıcı güçlerin ortaya çıkmasını sağlamaktadır.

Bakınız, NCR firması ile ilgili olarak aşağıdaki hikaye yıllardır anlatılmaktadır:

Savaşın önce NCR'da yüksek kademedeki yönetici olan S. C. Allyn, İkinci Dünya Savaşı sonun-

da Amerikan Orduları ile Almanya'da ilerlerken yarı yıkık bir NCR fabrikası görür. İçeri girdiğinde bakar ki üstleri başları yırtık iki üç alman personel molozları kaldırmaya, etrafa çeki düzen vermeye çalışmaktadırlar. Allyn'ı altı yıllık bir aradan sonra gören NCR'lıların ilk sözü: "Geleceğinizi biliyorduk" olur.

Temizleme ve onarım çalışma-

ları sürerken bir Amerikan tankı fabrikaya yanaşır, tepesinden başını çıkaran asker: "Merhaba, ben NCR'nin Omaha bölgesindenim. Bu ay kotanızı tutturabildiniz mi?" diye bağırır.

Herkes kucaklaşırken kahkahalar gözyaşlarına karışır. Evet, savaş binaları yıkmış ama NCR'nin dayanışmaya önem veren, satışı yüceltten kültürünü tahrif edememiştir.

Esasen, patron; devlet olsun özel sektör olsun üretime sermayesini katarken, çalışan da emeğini katmaktadır. O halde birlikte yaratılan her türlü "artı değer" birlikte paylaşılmalıdır. Yıllarca artı maddi değer paylaşımı söz konusu edilmiştir. Görüş ayrılıkları, ideolojiler, izm kavgaları, savaşlar hep bu yüzden olmuştur.

Oysa, çalışanlar ve sermayenin sahibi, öyle bir düzen, öyle bir bilinç geliştirmelidir ki, yaratılan "onursal değerden" taraflar paylarını alsınlar.

Bu düzen içinde başarı da başarısızlık da ortak karakter kazanır. Kurum onuru kurum taraftarlığı oluşur.

Kamu kuruluşlarında çalışanlar da, yönetenler de kamu personeli dir. Bu durumda artı onursal değer paylaşımı bölüşölme bilincini yaratmak daha kolaydır.

Sevindiricidir ki; Ortaklığımızda da üst yönetimde kamuoyuna verilen mesajlarda; "kurumsal onur" bilincinin, yaratılan artı değerlerin çalışanların ürünü olduğu vurgulanmakta, başarılar kişisel düzeye çıkarılıp THY çalışanlarına mal edilmektedir.

İnanıyorum ki, bizler teknik eğitim sürecinden geçmiş personel olarak yaptığımız işleri benimsyerek sermayenin gerçek sahibi olduğumuzu kanıtlama gayreti içindeyiz.

Tekniklerimizi geliştirerek, olasıları gözönünde bulundurup, planlayıp karmaşık problemlerin üstesinden gelmekteyiz. Yani bilgi

pılarda oluşturmuştur. Uzun, kısa, beyaz, siyah ve farklı genler... Farklı bölgeler ve karşılaşılan farklı olanaklar...

Bu anlamda, genel bir gözlemimi de belirtmek istiyorum. Yurt dışında ve yurt içinde eğitim amaçlı kurslar, bu kurslardan yararlanamayan arkadaşlarımız da oluşan huzursuzluk, hoşnutsuzluk yaşamlarının her kesitine yansıyor. Yönetmelikler çerçevesinde verilen ödüller de böyle. Olanaklar elverse de tüm personelimize aynı eğitimleri yaptırabilirsek. Kuşkusuz bu mümkün değildir. 100 kişide 10 kişi ya da 1000 kişide 1 kişi bazı olanaklar

ve teknoloji bileşkesini bizler üretmekteyiz. Sosyal konulardan kopmamış ve çeşitli disiplinlerle işbirliği içinde olan bir çalışma düzeyimiz var.

Birbirimizin başarısını kıskanmadan sevincini paylaşmak çağdaş bir davranıştır. Örneğin, başarısı ödüllendirilen arkadaşınızı kutlamak, sevincini paylaşmak olayın tamamlayıcısıdır.

Unutmayınız ki, doğa dahi hepimizi farklı niteliklerde, farklı ya-

dan yararlanabilir. Nasıl ki, 1 kişinin Başbakan seçilmesi diğer adayların bu görevi yapamayacağı anlamına gelmiyorsa, kendimizi bu tür nedenlerle küskünlüğe itmememiz gerekir.

Çünkü bizler çağın teknolojik yapıları içinde çağdaş insan profiline tanınma en uygun sektörün elemanlarıyız.

Kaynaklar:

Babüroğlu S., "Bunalım ve Devlet"
Kozlu C., "Kurumsal Kültür"

BİR KAMP ZİYARETİ

Savaşın acısını biran olsun unutmuş görünen çocuklar, kendilerine şeker kutularından bir tanesini açarak yaklaştığımı görünce etrafıma toplandılar ve aynı anda da sıraya girdiler. Şekerleri dağıtmam zor olmadı, mutlulukları gözlerinden okunuyordu.

Önal C. Akbaş
Fijet Üyesi

Aylardan beri kafamı kurcalayan Bosna dramı aklımı o kadar meşgul ediyordu ki, bu durumu yakinen öğrenmek için katliamdan kaçanlarla gidip konuşmaya karar verdim.

Bugün 16 Mayıs 1993 bütün gece yağan yağmur, dinmiş olmasına rağmen havanın ufunetini

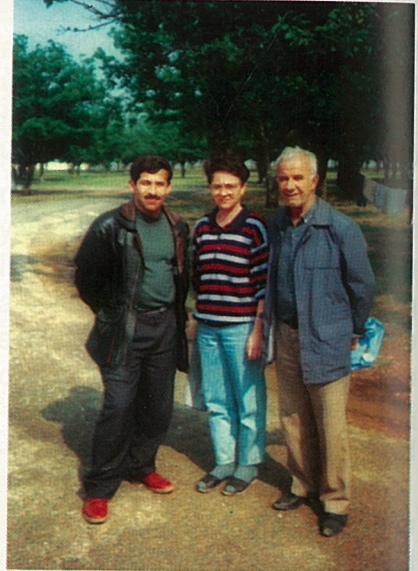

alamamıştı. İşte böyle puslu ve tenha bir Pazar gününün sabahında, on otobüsüyle Topkapı'dan alelacele yola çıktım. Otobüs muavini, sormam üzerine üç saatlik bir yolculuktan sonra takribi on-dörtte kampın önünde olabileceğimizi söyledi.

Uzun sürecek olan bu yolculuğumda Boşnak'lar hakkındaki bilgimi genişletmek için yanıma almış olduğum kitap ve mecmualarımla beraber cam kenarında bir yer bulup oturdum.

Hareketimizden itibaren adeta karanlık ve basık olan havayı yutarcasına koşan otobüsümüz, uzun bir yolculuktan sonra Lüleburgaz'a geldi, burada verilen mola da malûmunuz çaylar firmadan- dı. Aceleyle içilen bu tatsız, tuzsuz çayların arkasından otobüs yine bir yarış atı gibi koşturmaya başladı.

Etrafda bulunan yemyeşil tarlalar bu seneki mahsulün bereketli olacağının habercisiydi sanki.

Böyle basık bir havada Babaeski'ye ulaştık. Burası küçük ve şirin bir yer, içerisinden geçiyoruz, etrafda ismine uygun kadimden kalmış pek birşey görünmüyor.

Sağnak aniden bastırıyor, hava daha da karardı ve biz menzili-mize yaklaşıyoruz.

Devam eden yolculuğum, otobüsün aniden durması muavinin "kampa geldik, burada ineceksi-

Lojmanları gezerken görmüş olduğum odaların temizliği dikkatimi çekti ve bu kısa ziyaretin sonunda da kırk yıl hatırı olan bir yorgunluk kahvesi ikram ettiler.

niz” diye arka taraftan seslenmesi ve benim de alelacele toparlanıp aşağı inmemle sona erdi. Birden-bire kendimi kampın kapısında bulmuştum.

Girişte bulunan görevlinin yapmış olduğu telefon konuşmasından sonra, bir ormanı andıran kampın içerisinde yaptığımız kısa bir yürüyüşten sonra beni müdür-lüğe götürdü. Burada beni beklediklerini söyleyen Müh.Sn. Esmâ Yahyagîç ve tercüman Sn. Hayrullah Yalçınsoy’a merakımı tatmin için muhtelif sualler sordum. Almış olduğum cevaplarda Sırpların bitmez tükenmez vahşice saldırıları karşısında Vatanlarının yaşanmaz bir hale gelmiş olduğunu, evlerini, bahçelerini, tarlalarını terk ederek Türkiye’mizin açmış olduğu bu sıcak alakaya sığındıklarını, bu minnet duygularını anlatacak ifade bulamadıklarını söylemesi karşı-

sında, teselli edici bir söz bulamadım.

Kampın Tercümanı Sn. Yalçınsoy buranın 1989 yılında büyük Bulgar göçünde kurulmuş olduğunu beşyüzü aşkın prefabrik binada bugün binbeşyüz Bosna’lıyı barındırdıklarını ve günde üç defa çıkan sıcak aş ile onların bu acıklı yaşantılarına bir nebze olsun yardımcı olduklarını belirtti.

Bıçkı, dikiş, nakış, resim ve bunun yanında tiyatro ve folklor çalışmalarını bu kamp sakinlerinin yeni yaşamlarının bir uzantısı olmuş...

Konuşmamızın devamında Sn. Esmâ Yahyagîç: “Buradaki durumumuzdan memnunuz her türlü ihtiyacımızı karşılıyorsunuz, sizlere müteşekkirim” dedi.

Lojmanları gezerken görmüş olduğum odaların temizliği dikkatimi çekti ve bu kısa ziyaretin sonunda da kırk yıl hatırı olan bir yorgunluk kahvesi ikram ettiler.

Dışarı çıkıp ağaçların altında oynayan çocuklara yanımda getirmiş olduğum şekerlemeleri dağıtmalıydım. Müsaade istedim ve çıktım.

Savaşın acısını biran olsun unutmuş görünen çocuklar, kendilerine şeker kutularından bir tanesini açarak yaklaştığımı görünce etrafıma toplandılar ve aynı anda da sıraya girdiler. Şekerleri dağıtmam zor olmadı, mutlulukları gözlerinden okunuyordu.

Biraz daha ileride gençlerin çardakların altında oturduklarını gördüm, yanlarına gittim ve onlarla beraber geçmişte kalan acılarını söyleşerek bir nebze olsun paylaştım. Geçen uzun zamanın sonunda yanlarından tekrar gelme dileğiyle uzun ağaçlı yoldan geri dönerken beni izlediklerini gördüm...

Edebiyat köşemizde ilk kez bir kitabı tanı-
tacağız. Bu yüzden çok özel bir kitap ol-
sun istedik. Yanlış anlaşılmasın bu ke-
sinlikle bir eleştiri değildir.

Çünkü eleştiri yapabilmek için gerçekten il-
gili konuda uzman olmak gerekir. Eleştirdiğiniz
yapıttan çok ileride olmak gerekir ki bu da tek-
nik olarak eleştireni, eleştirilmeye açık kılar.

Her şey bir yana böylesi birikimleri eleştir-
mek haddimizin ötesindedir. Tanıtmayı arzu et-
tiğimiz kitap gerçekten çok özel bir kitap. Hem
yazarının vasıfları hem de içeriği bu kitabı özel
yapmaya yeterli olmakla beraber, kitabı oku-
mak için herhangi bir kitap evinden satın alma

şansınızın olmayışı da dikkat çekici bir özelliği-
dir.

Kitabın yazarı Sayın Ergun ZOGA, Ank.
Üni. Hukuk Fakültesi mezunudur. USA Pitts-
burg Üni. Adm. Management Enstitüsü ile
ARMY Mgt. Engineering Training Agency'de
O-M ve Human Engineering (İnsan Mühendisli-
ği) konularında ileri eğitimini tamamlamış İngil-
tere, Belçika, İsveç, Finlandiya ve Batı Alman-
ya'da çeşitli programlara katılmış ve mesleki
çalışmalar yapmıştır.

Çeşitli kitapları bulunan Sayın E. Zoga yö-
netim alanında ilk Türk Dökümanter filmi olan
"Niçin Eğitim" adlı filmin de senaristidir.

İNSANLIKTAN KURTULUŞ

iki bölüm olarak derlen-
miş makaleleri içermek-
tedir. İlk bölümü "360°yi
Anlayabilmek" ve ikinci
bölümü "360° Olabil-
mek" başlıklarını taşıyor bu
bölümlerde insanın et ve ke-
mik'den daha fazla bir şey
olduğu ve insan olmak ile,
insanimsı olmanın farklılıkları
anlatılıyor. Kitap için söyle-
necek tek şey, insan olabil-
mek için bir alfabe arayan
herkes bu kitabın tamamını
okumalı. Biz burada, ancak
kısa bir bölümünü yayınlaya-
cağız.

Okumak isteyenler için is-
teme adresi: Fenerbahçe
Egemen sok. 21/9 Güneşli
Apt. Kadıköy-İST.

Kitaptan Bir Bölüm:

BİR İNSAN HÜCRESİ İLE MÜLAKAT

Ortalama çapı bir milimetrenin
50-100'de biri kadar bir hücre ile
mülakat yapmak istedim.

İlk kez Genel Müdür Sayın
BEYİN'den randevu aldım ve İN-
SAN VÜCUDU fabrikasında BA-
YANET HÜCRE ile görüştim.
Amacım bu fabrikanın yaşamını,
görevlerini anlamak ve çalışma-
sındaki sırra ermekti.

Kısa bir bekleyişten sonra Ba-
yanet Hücre salona girdi:

-Ben: Sayın Bayanet Hücre
bana acaba çalıştığınız İnsan
Vücudu Fabrikası'ndaki yaşamı-
nızı ve görevlerinizi anlatır mısı-
nız?

-Hücre: Efendim bildiğiniz gibi
bu fabrika, karaciğer, akciğer,
böbrek gibi çeşitli şubelerden
oluşturmuştur. Her ünite de be-
nim gibi hücreler çalışır.

-Ben: Kadro ne kadardır? Gö-

revinizdeki amaç nedir?

-Hücre: Bildiğim kadarı ile
kadro 60 milyar HÜCRE'den (ele-
man) meydana gelmiştir. Görev-
sel amaç bu fabrikanın yaşamını
sürdürmektir. Bizim yaşamımız
bu fabrikanın yaşaması ile müm-
kündür. Fabrikanın kapanması
yok olması bizim dağılmamız yok
olmamız demektir. Eğer yaşamak
istiyorsak fabrikamızı yaşatmak
zorundayız.

-Ben: 60 milyar hücre çok de-
ğil mi? Hiç anlaşmazlık ve çatış-
ma olmaz mı aranızda?

-Hücre: Hayır... Kan, idrar,
tükrük gibi 40'dan fazla ürün
üretildiğini düşünürseniz kadro
ne eksik ne fazladır. Aksi halde
sağlıklı bir beraberlik içinde çalış-
maktan bahsedilemez.

-Ben: Peki bu kadar hücre ara-
sında hiçbir ayrıcalık olmaz mı?

-Hücre: Çok şakacısınız. Düşünün bir kere bir kalp hücresi arkadaşımın yapacağı ufacık bir hata fabrikayı bir anda durdurur. Artık bizimde yaşamamız mümkün olmaz. Bir beyin hücresi arkadaşımın hatası, hepimizin felaketi olur. Elbetteki gördüğümüz hizmetler farklıdır. Ama bu farklılık hepimizin var olması demek olan fabrikamızın yaşaması için doğal olarak oluşmuş bir ayrıcalıktır. Bu kadar çok ürünün yapıldığı yerde her hücrenin aynı görevi yapması zaten düşünülemez.

-Ben: Hiç mi bu çalışmayı aksatan çıkmaz aranızdan?

-Hücre: Ne yazık ki çıkar efendim. Bazı arkadaşlarımız yalnız kendilerini düşünmeye başlayıp, diğerlerini hiçe sayarlar. Biz bu tip bozulmalara KANSERLEŞME

deriz. Bir hücre arkadaşım KANSERLEŞTİMİ artık kendisi için, kendi görevleri için yaşamaya başlar. Uyumlu yan yana, gönül gönüle olmanın zevkini ve tüm fabrikanın huzurunu bozar ve ne yazık ki sonuç...

-Ben: Evet sonuç?

-Hücre: Sonuç mu? Maalesef fabrika batır. Zaten bu batıştan kendileri de zarar görürler. Hep beraber batarız.

-Ben: O halde diyebilirmiyiz ki bu fabrika, ancak hücrelerinin arasındaki mükemmel uyum, birbirlerine destek olma, görevlerini aksaksız ve eksiksiz yerine getirme niteliklerinden oluşan bir çalışma ortamında sağlıklı ve güçlü olabilmektedir.

-Hücre: Tabii... Şüphesiz...

-Ben: Son durumda şu birbirinizi hiç kıskanmaz mısınız?

-Hücre: Ne dediniz, ne dediniz? Kıskanmak mı? Nasıl bir şeydir bu kıskanmak? Pekki kıskanmanın arkasından kötülük yapmak, zarar vermek gelmez mi? Birbirimize kötülük yapar zarar verirken hem kendimizin, hem diğerinin görevini aksatmış olmaz mıyız? Bu aksama ise tüm fabrikaya zarar vermez mi ve bu zararın bedelini de hepimiz tek tek ödemez miyiz?

Sohbet burada bitmişti. Teşekkür ederek ayrıldım. Evrenin en mükemmel ve en güzel kuruluşlarından biri olan insan vücudu fab-

Ben mutlulukları sizinle paylaşmak istiyorum. Sevgiyi, dostluğu, kardeşliği ve barışı

Ne olur almayın elimizden doğanın yeşilini; sevginin yüceliğini; Dostluğun paylaşımını; Barışın birleştiriciliğini.

Ben mutlulukları sizinle paylaşmak istiyorum.

Huzurlu bir ortam için birleşmeyi;

Saygı ile anılmayı;

Sevgi ile hissedilmeyi;

Bir amaç uğruna didinmeyi;

İsteklere ödün vermeden

ulaşmayı;

Ve işte ben bunları sizinle

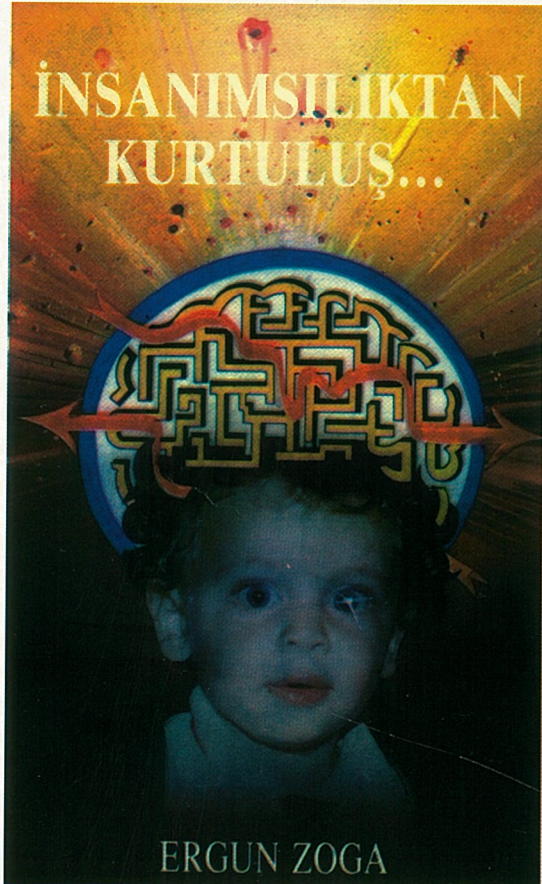
yaşamak istiyorum.

Berna Tağay Kırac

rikasından uzaklaşırken, onun çalışanlarının içindeki ahengi, yardımlaşmayı, destek olmayı, birbirlerine karşı gösterdikleri sevgi ve saygıyı küçük kafamla anlamaya çalışıyor ve içinde yaşadığım topluluğu, aileyi ve işi bir insan vücudu fabrikası saysam ve bizleri de hücreler yerine koy-sam olmaz mı diye düşünüyor, minicik bir hücrenin kocaman bir bünyeyi yaşatmak için gösterdiği çabanın manevi ahlakına, kocaman kafalı iki ayaklı ve kendini dev gören bir varlık olarak ne zaman ulaşabileceğimi tartışıyordum.

Dileyelim ki; evreni var eden yüce yaratıcı, kocaman aklımı, küçücük hücrenin bilincine ulaştırarak gücü artık benden esir-gemesin.

(İnsanimsılıktan Kurtuluş... sf. 70-73)

İSTANBUL OLİMPİYATLARA HAZIR

ÖN BÜTÇE (1992-2000)

Gelirler	Milyon\$	Giderler	Milyon \$
I. TV Hakları (Net)	480.0	I. İnşaat Giderleri	408.8
II. Sponsorlar, Lisans Hakları, Satıcı Gelirleri	516.0	II. Genel Giderler	444.0
III. Bilet Satışları	81.0	III. Çevre Düzenleme	90.0
IV. Bağışlar	8.0	IV. Kâr	184.2
V. Hatıra Parası ve Piyangolar	30.0		
VI. Diğer	12.0		
Toplam	1,127.0	Toplam	1,127.0

Geçmişte Roma, Bizans ve Osmanlı gibi üç büyük imparatorluğa başkentlik yapan İstanbul, dünyanın iki kıta üzerinde kurulmuş olan tek kenti olma özelliğine de sahip. İstanbul'un böylesine önemli özelliklerinin yanına eğer işler planlandığı gibi giderse, 2000 yılında bir yeni özellik daha eklenecek; Olimpiyat Kenti İstanbul.

İstanbul, bir olimpiyat kenti olma kapasitesini salt tarihindeki zenginliklerden de almıyor. Türkiye'nin en önemli sanayi, ticaret ve turizm merkezi olmasının yanı sıra, tüm Karadeniz, Ortadoğu ve Güneydoğu Avrupa bölgesinin ekonomik ve kültürel merkezi olma özelliğini de uzun yıllardır korumakta.

İstanbul, birçok zıtlıkların bir arada uyum içinde yaşadığı bir kenttir. Dinsel inançların dağılımı da bunun tipik bir örneğidir. Papa'dan sonra Hristiyan dinin ikinci önemli temsilcisi Rum Ortodoks Patriği, İstanbul'da, Patrikane'de oturmakta. İspanya'dan engizisyoncu kaçan Museviler, 1992 yılında İstanbul'a ve Türkiye'ye gelişlerinin 500'ncü yılını kutladılar. Kısacası Türkiye, tüm dinlerin yüzyıllar boyunca özgürce yaşadığı ve yaşamakta olduğu laik ve hoşgörülü bir ülke.

Birinci Dünya Savaşı sonrasında, önemli bir çoğunluğu henüz köylerde yaşayan 13 milyonluk bir ülke görünümündeki Türkiye, 2000 yılında, nüfusunun yarısından fazlasının büyük kentlerde yaşadığı, ekonomisi hızla değişen bir ülke görünümünde olacak. Doğal olarak da İstanbul, bu gelişmenin gene en önemli merkezlerinden biri olmaya devam edecek.

Tarihte olduğu gibi bugün de birçok konuda Türkiye'nin değişimlerinin öncülüğünü yapan İstanbul, Olimpiyat oyunlarının yapılabilmesinin en önemli gerekliliklerinden biri olan ulaşım açısından da Avrupa, Asya ve Ortadoğu'ya olan coğrafi yakınlığı nedeniyle oldukça avantajlı bir konuma sahip.

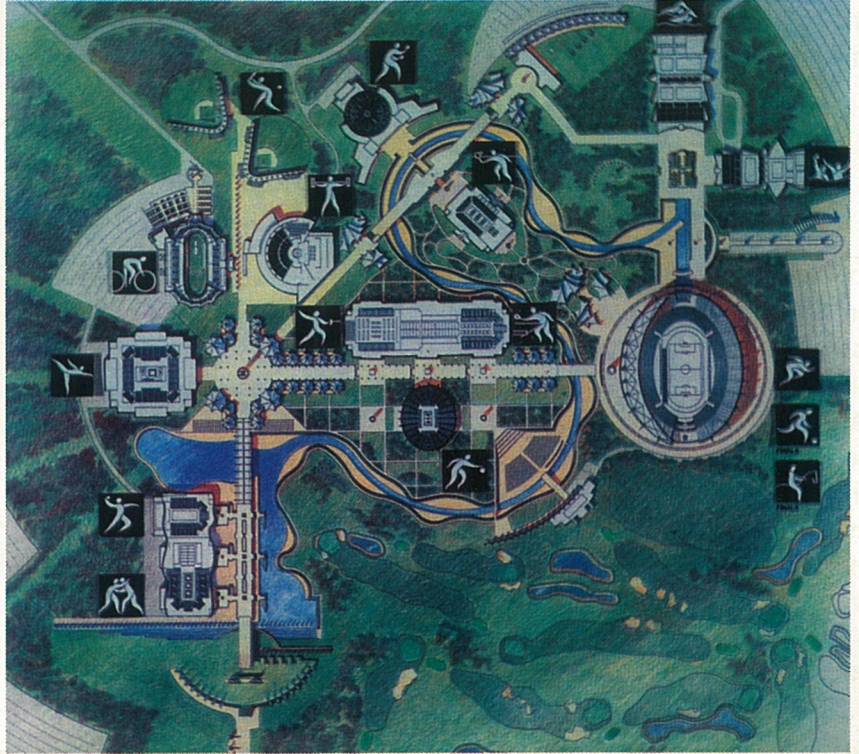
İstanbul, aynı zamanda dünyada uluslararası turizmin en önemli merkezlerinden biri olarak da tanınmakta.

dir. İstanbul'un uluslararası havaalanından her yıl 6.5 milyonun üzerinde yolcu geçtiği hesap edilmektedir. Turizmle ilgili sayılar her geçen gün artmakta, olimpiyat oyunlarının altyapısı bu anlamıyla da hazırlanmakta. Günümüzde İstanbul'a gelen ziyaretçilere çoğunluğu birinci sınıf ve 5 yıldızlı otellerde olmak üzere, 45.000 yataklık geniş bir konaklama imkanı sunulmakta. Bu kapasitenin yanı sıra, halen 13 yeni 5 yıldızlı otelin inşaatı da sürüyor. 1995 yılında muhtemelen otel oda sayısının 34.000'e, yatak sayısının da 69.000'e çıkacağı tahmin ediliyor.

Olimpiyat Oyunlarında Türkiye

Türkiye'de, Olimpiyat Oyunlarının ilk temelleri Selim Sırrı Tarcan'ın Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi (T.M.O.K.) Başkanı olması ile atıldı. Türkiye'nin katıldığı ilk olimpiyat oyunları, Osmanlı Milli Olimpiyat Komitesi bayrağı altında iki sporcu ile temsil edildiğimiz 1912 Stokholm Olimpiyat Oyunları oldu. 1924 yılında, henüz yeni kurulan genç Türkiye Cumhuriyeti'nin Olimpiyat takımı 41 kişiye çıkmış ve aynı yıl sporcularımız atletizm, bisiklet, eskrim, halter, güreş ve futbol dallarında mücadele etmişlerdir. Türk sporcuları, 1936 Berlin Olimpiyatları'ndan günümüze kadar toplam 56 madalya kazanmış durumdadır. O dönemden günümüze kadar, 1980 Moskova Olimpiyatları dışında bütün oyunlara katılan Türkiye, pek çok spor dalında mücadele etmesinin yanında, Olimpiyat organizasyonu alanında da önemli deneyimlere sahip bulunmaktadır.

İstanbul, son elli yılda birçok büyük uluslararası spor organizasyonu da gerçekleştirdi. Atletizm, güreş, yüzme, atıcılık, basketbol, boks, cimnastik, binicilik, ve kürek dallarında sayısız kez Avrupa, Balkan ve dünya şampiyonasına ev sahipliği yaptı. Bütün bu etkinlikler göstermektedir ki, İstanbul'un Olimpiyat Oyunlarını organize edecek altyapısı ve deneyimi mevcuttur. Türkiye'de günümüzde Olimpik düzeyde örgütlenmiş 23 ulusal federasyon, Olimpik olmayan dallarda da 11 federasyon görev başında bulunmaktadır.

Bazı iddialara göre, böyle bir organizasyonun mali portresinin çok yüksek olacağı, bunu Türkiye'nin karşılamasının mümkün olmadığı gerekçesiyle bu işten vazgeçilmesi istenmektedir. Oysa durum, Olimpiyat 2000'in mali portresini gösteren tablo da bunun tam tersine, 184.2 milyon dolar kar görülmektedir.

İstanbul Olimpiyat Oyunlarını Hakediyor

İster tarihsel geçmiş, ister coğrafi özellikler, isterseniz teknik altyapı açılarından bakın, İstanbul, bütün bu alanlarda Olimpiyat Oyunlarını düzenlemeyi hakeden bir kent.

2000 yılındaki Olimpiyat Oyunlarını düzenleme işine giren yetkililer de, görebildiğimiz kadarıyla boş durmamakta, dünyanın tüm sporcularını İstanbul'da gerçekleştirecek dev bir spor şöleninde bir araya getirmek için kolları sıvamış ve ciddi çalışmalar içinde bulunmaktalar.

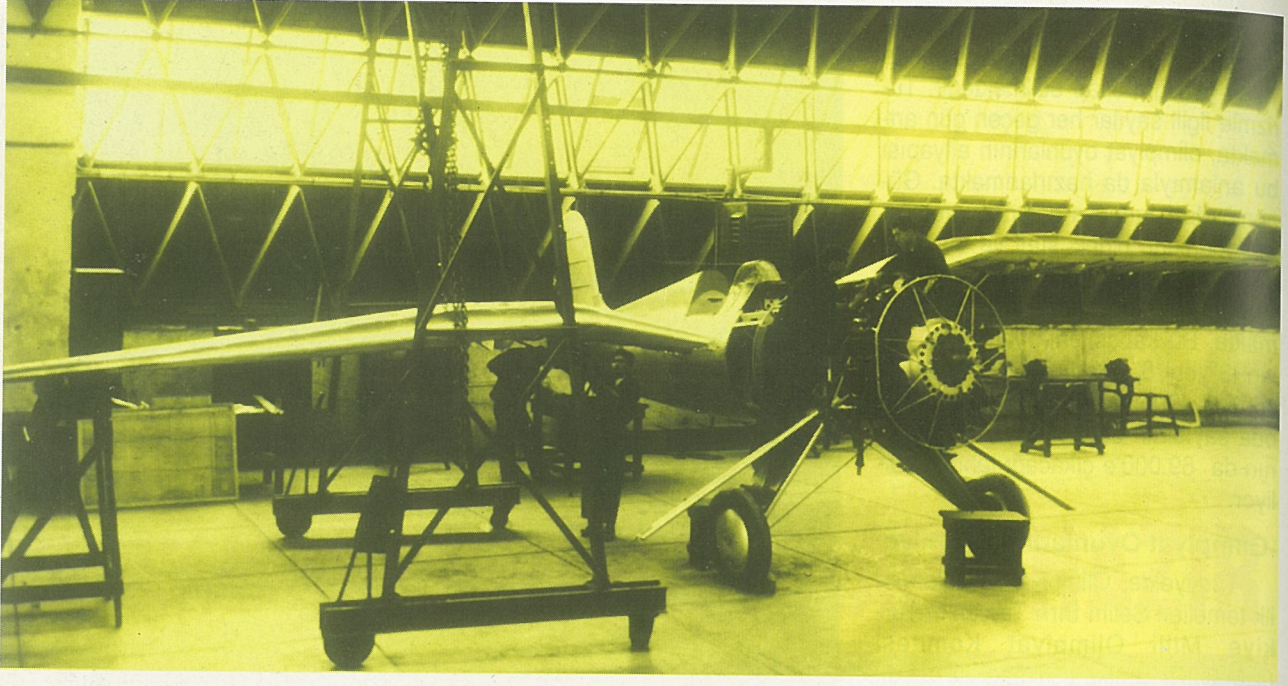
Kent, Olimpiyat meşalesinin bu kez kıtaların birleştiği bu eşsiz bölgede yakılmasını büyük bir heyecanla hayal etmektedir. Yeni bir bin yıldönümünde, 2000'li yıllara girerken, İstanbul, bütün dünyaya Olimpiyatların en önemli sloganlarından biri olan dostluk ve kardeşlik elini uzatıyor.

Dünyanın bu eli tutmaması için de hiç bir neden yoktur.

İstanbul'un 2000 Olimpiyat Oyunları'na evsahipliği yapması, izleyebildiğimiz kadarıyla çeşitli özel ve tüzel kişilerin yanı sıra, genel kamuoyunun da önemli desteğini kazanmış durumda. Kısa bir süre önce yapılan bir kamuoyu araştırmasına göre, halkın yüzde 94.8'inin bu konuya olumlu yaklaştığını gösteriyor. Kamuoyu, Olimpiyatları, İstanbul'un dünya spor camiasına sunabileceği bir etkinlik ve bölge barışına da büyük katkıda bulunacak büyük bir şenlik olarak da görmekte. Olimpiyat Oyunları'nın İstanbul'da yapılması çalışmalarında kullanılan bir diğer önemli özelliğimiz de, Türk halkının misavirperverliği.

Böylesi önemli bir organizasyona katkıda bulunabilecek olan bütün kişi ve kurumların, hiçbir fedakarlıktan kaçınmadan ellerinden geleni yapması gerekiyor. THY Uçakları da, çalışmaları desteklemek ve tanıtmak amacıyla yakın bir zamanda, "İstanbul 2000" logosuyla uçmaya başlayacaktır.

UTED de bu konuda girişimlerde bulunmuş ve somut sonuçlar alındığında, tüm üyeleriyle bu konuya ne tür destekler verilebileceğini araştırmaktadır.

Kayseri Tayyare Fabrikası'nda PZL uçağı kanat montajı yapılırken

TÜRK HAVACILIK MÜZESİNİN HAZİNELERİ

Veysel Tolun

Havacılık Müzesi Uzmanı

Havacılık Müzesinin hazinelerinin en önemli kısmını uçaklar oluşturur. Envanterinde 40 adet uçak bulunan müze son zamanlarda sivil havacılıktan da gelen örnekler-

le bu sayıyı arttırmaktadır. UTED Dergisinin bundan sonraki sayılarında her sayıda bir uçak olmak üzere bu değerli hazineyi sizlere tanıtmaya çalışacağız. Bu sayıda tanıtacağımız uçağımız, PZL 24C ya da kısaca PEZETEL.

PZL 24C (PEZETEL)

Tamamen madeni yapıda hafif av önleme uçağı olan 1 kişilik P-24'ler, omuzdan martı kanatlı ya da yaratıcısı ve ilk mühendisi Pulawski'ye atfen "Pulawski Kanatlı"lar diye de anılmaktadır. P-11 uçaklarından geliştirilmiş ve Polonya'nın "PANSTWOWE ZAKLADY LOTNI-

CE" firmasınınca üretilmişlerdir.

1929 yılında ilk tipi üretilen P. uçakları uluslararası sergi ve yarışmalarda başarı kazanınca firmaya teklifler de gelmeye başladı. Ancak motor temininde güçlük çeken firma bu teklifleri değerlendiremedi. Uçaklarda kullanılan İngiliz Bristol motorları yapılan mukavale gereği Polonya dışına çıkarılamıyordu. Bu uluslararası pazarı kaçırmak istemeyen şirket yeni bir motor arayışına girdi. Sonuçta 700 BG. Fransız Gnome

Teknik Özellikleri

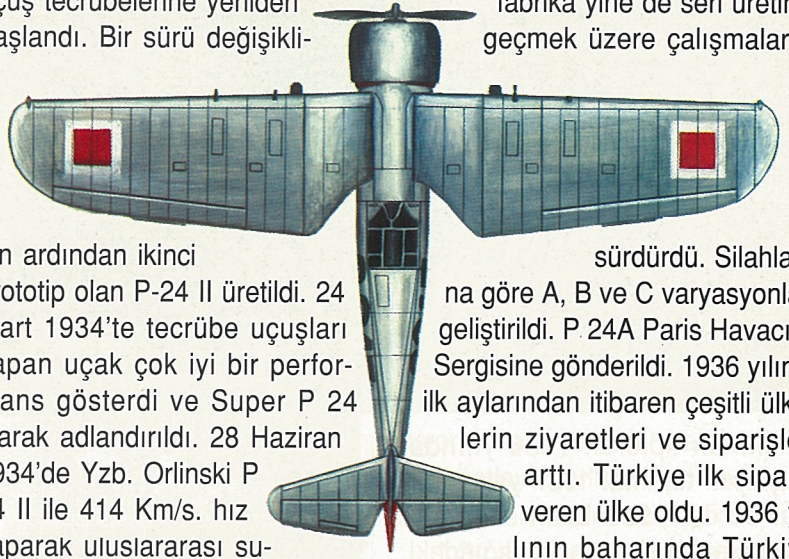
Hizmet Amacı: Av önleme
Motor.....: Gnome Rhohe
14 Kds
Kanat Genişliği.....: 10.68 m.
Gövde Boyu: 7.40 m.
Yükseklik: 2.85 m.
Hızı.....: 345 km/h
Uçuş Tavanı.....:10600 m.
Silahları.....: 20 mm. Top(2
ad.), 7.9 mm.
mak. tüfek (2 ad.)
Personel.....: 1

Dhone 14 Kds motorlarını seçti. Bu arada uçakların yaratıcısı Pulawski 21 Mart 1931'de bir uçak kazası sonucunda ölünce projeyi Wsiewolod Wakimiuk devam ettirdi ve P-24'leri yeni motora göre yeniden dizayn etti. Projeler aynı yılın Nisan ayında kabul edildi.

İlk prototip olan P-24 I'e 14 K motoru takılarak 1933 Mayıs'ında uçuş tecrübelerine başlandı. Sonuç hayal kırıklığıydı. Bunun üzerine bütün gövde ve ön kısım yeniden dizayn edildi. Ekim ayında

uçuş tecrübelerine yeniden başlandı. Bir sürü değişikli-

fabrika yine de seri üretime geçmek üzere çalışmalarını

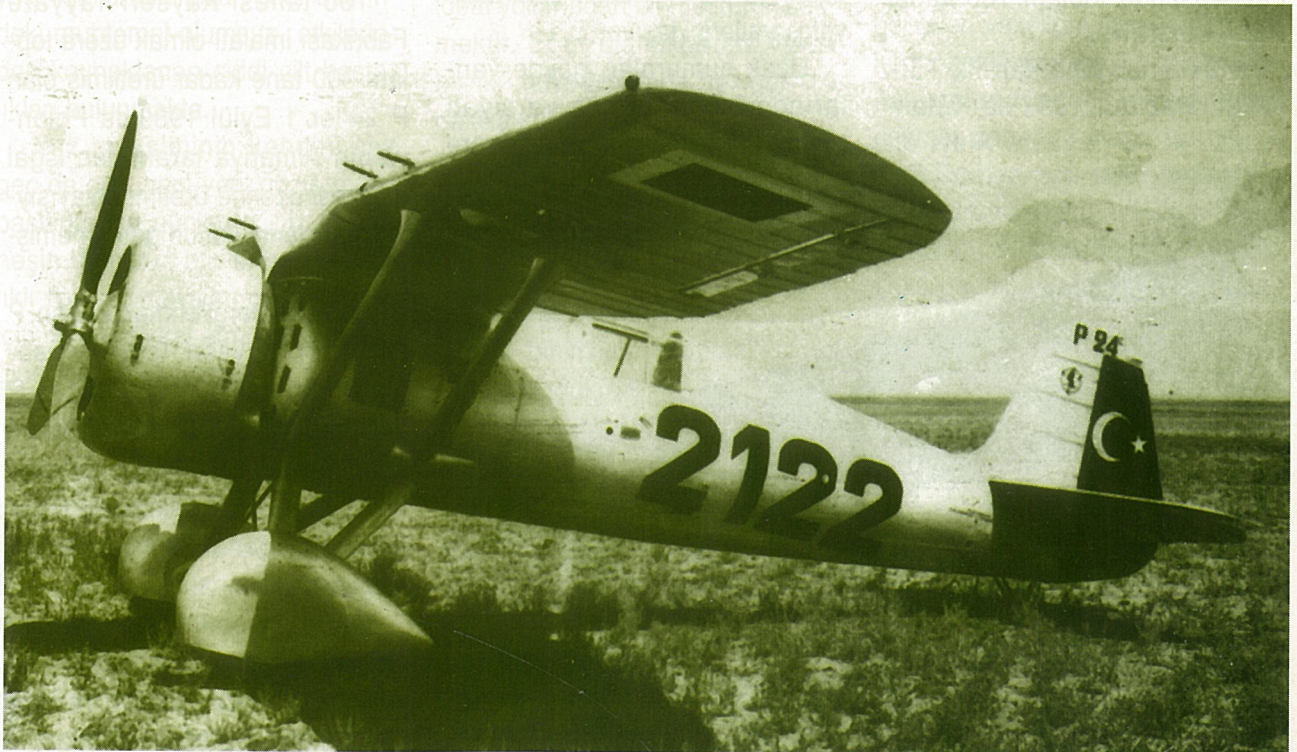

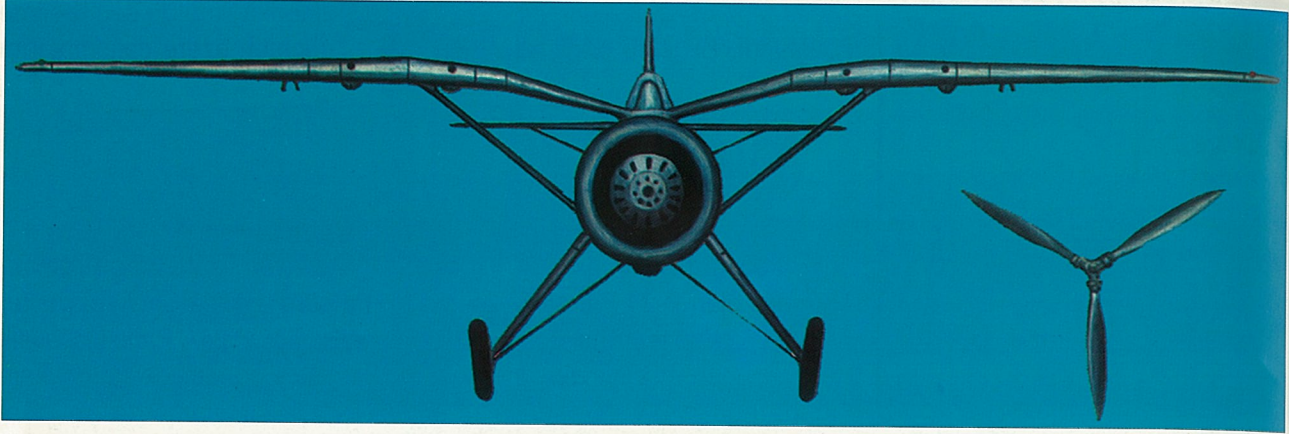
ğın ardından ikinci prototip olan P-24 II üretildi. 24 Mart 1934'te tecrübe uçuşları yapan uçak çok iyi bir performans gösterdi ve Super P 24 olarak adlandırıldı. 28 Haziran 1934'de Yzb. Orlinski P 24 II ile 414 Km/s. hız yaparak uluslararası su-rat rekorunu kırdı. Temmuz 1934'de de Bis olarak adlandırılan P 24 III yani üçüncü prototip üretildi. Bunlara 900 BG. 14 Kds motorları monte edilmişti. Yıl sonunda Paris'de sergilendi ve en iyi av uçağı seçildi.

P 24 III ler 1934-35 kış aylarında Türk ve Romen heyetlerince Varşova'da incelendi. Dış ülkelerin ilgisini çekmesine rağmen gerekli siparişleri alamadı. Ancak

sürdürdü. Silahları na göre A, B ve C varyasyonları geliştirildi. P 24A Paris Havacılık Sergisine gönderildi. 1936 yılının ilk aylarından itibaren çeşitli ülkelerin ziyaretleri ve siparişleri arttı. Türkiye ilk sipariş veren ülke oldu. 1936 yılının baharında Türkiye M.S.B. ile PZL arasında anlaşma imzalandı. Buna göre Türkiye lisans altında PZL 24 üretecekti. Bu anlaşmanın imzalanmasında I. Dünya Savaşında pilot olarak Osmanlı Ordusunda görev alan daha sonra Polonya Hava Kuvvetleri Komutanı olan Ludomil Reiski önemli bir rol oynamıştı.

Türkiye ilk aşamada 40 uçaklık bir sipariş verdi. Bunun 14 adedi P 24A, 26 adedi P 24C olarak ta-

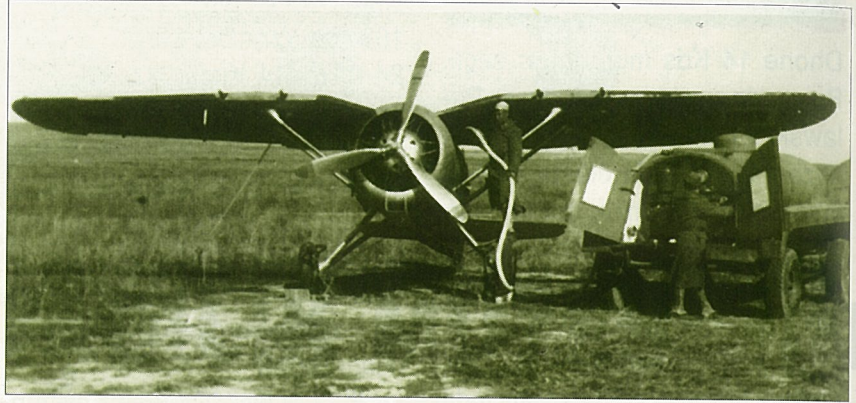

nımlanan tiplerdi. 1936 yılında başlayan teslimat 1937 yılına kadar sürdü. 1936 Ekim sonunda Wilhelm Gibalka başkanlığındaki bir Polonya teknik heyeti Kayseri Tayyare Fabrikası (KTF)ndaki üretimi organize etmek üzere Türkiye'ye geldi.

Yoğun çalışmalar sonunda KTF yapısı ilk Türk uçağı 29 Mayıs 1937'de havalandı. Eylül sonuna kadar 5 uçak üretildi. Daha sonra üretim ayda 4 uçak olarak ve artarak devam etti. 1938-39 yıllarında daha gelişmiş olan F ve G serileri üretildi. Kayseri Tayyare Fabrikası'nda toplam 100 kadar PZL 24 üretilmiştir.

P 24'lerle donatılan ilk Türk birliği, Haziran 1937'de Kütahya'daki 4. Av Tayyare Alayı ol-

muştur. P 24'ler alüminyum boyalı olarak kullanılmışlardır. Kanat alt ve üstlerinde kırmızı beyaz kare, kırmızı renkli istikamet dümeni üzerinde de ay yıldızlı Türk Milliyet işaretlerini taşıyordu.

Uçak numaraları gövde yanlarında büyük ebatla ve siyah renkte 2000'den başlamak üzere

4 rakamlıydı. Dikey stabilize üzerinde her iki yanda genellikle PZL firma amblemi ve yukarısında da P 24A, P 24C gibi tipi yazılırdı.

100 tanesi Kayseri Tayyare Fabrikası imalatı olmak üzere toplam 300 tane kadar üretilmiş olan P 24'ler 1 Eylül 1939'da Polonya'nın Almanya tarafından işgal edilmesi üzerine üretimi dolayısıyla siparişlerini yerine getirememiştir.

Müzede sergilenmekte olan P 24 uçağı, Kayseri Tayyare Fabrikasında üretilen 1939 yapısı P 24C versiyonu olarak tanımlanan uçaklardandır. 1967'de Kayseri İ.B.M.'den Cumaovası'ndaki Hava Müzesi'ne gönderilmiş ve orada sergilenmiştir.

Önde üç palli bir pervanesi vardır. Alüminyum gövdenin iki yanında büyük siyah renkte "2015" numarası bulunmaktadır.

Dikkat Güneş!

Kiş aylarında havalar soğuk, sokaklar ıssız ve ortalıkta bir sıkıntı atmosferi vardır genellikle. İşte böylesi zamanlarda hemen yazı ve sıcak günleri anar, güneşin bir an önce kendini göstermesini isteriz. Geçmiş zamanlarda oldukça mantıklı ve anlaşılır olan bu istek, öyle görülmüyorki yakın bir zaman sonra tersi bir istek biçimine bürünebilir. Eğer çevre konusundaki duyarsızlığımız ve doğanın tahribatının hızı bu şekilde sürerse, oldukça yakın bir zaman sonra birçoğumuz göreceğimiz bu değişimi.

Doğadaki canlanışının, neşe ve umut dolu istemlerin simgesi olan güneş, bir zaman sonra ölmün, umutsuzluğun simgesi haline bürünebilir. Güneşteki ultraviyole ışınlarının insan cildi üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinden kaynaklanan ciddi cilt hastalıkları bulunmakta.

Yaz mevsiminin kendini çok geç de olsa yeni yeni göstermeye başladığı şu günlerde, biz de güneşin olumsuz etkilerine ve sağlıklı bir yaz mevsimi geçirebilmek için nelere dikkat etmemiz gerektiğine değinmek istedik.

Güneşe İlk Çıkarken

* Ultraviyole ışınlarıyla sağlıklı bronzlaşmak istiyorsanız, ilk günlerde en fazla 20 ile 30 dakikadan fazla güneş ışınlarına maruz kalmayın.

* Güneşe çıkmadan önce, gece iyi uyumaya çalışın, sabah güneşe çıkmadan önce banyo yapın.

* Kış boyunca kendinize dikkat etmeyip fazla kilo aldıysanız, plajda kızarmış bir durumda gezmek için rejim yapmalısınız. Ancak, günde iki kilodan fazla verilen abartılı bir zayıflama programı seçmeyin.

* Fazla kiloları atabilmenin en ideal yollarından biri de kürek çekmektir. Eğer olanaklarınız varsa bir iki hafta boyunca her gün 10 dakika kürek çekin.

* Güneşlenmeden önce yüzünüzdeki kış boyu biriken ölü hücreleri atmak için sağlık maskesi yapın.

* Güneşe çıkmadan önce saçlarınızı bir miktar kısaltabilirsiniz. Çünkü soğuktan sıcaklığa geçişte saçların üst bölümleri kurumuş olabilir.

* Yine saçlarınızı yaz aylarında kuruma ve dökülmeden korumak için Melanin maddesi içeren jölelerden kullanabilirsiniz.

Yaz mevsiminin sorunları sadece güneş ışınlarıyla da sınırlı değil. Ayrıca aşağıda sıraladığımız

mız hususlara da dikkat etmeniz gerekiyor:

* Boğulma tehlikesine karşı:

Her yaz derelerde, göllerde ve havuzlarda, sahillerden daha fazla insan boğulmakta. Bunların içinde en fazla oranı da çocuklar oluşturuyor. Küçük çocuklar hareketlerini denetleyemedikleri için kesinlikle yakından kontrol edilmelidir.

* Sıcaklığa ve terlemeye karşı:

Çocuklar yetişkinlere oranla güneşte daha hızlı ve daha yoğun terler. Bu nedenle güneşe çıkıldığında çocuk istemese bile ona sık sık su içirilmelidir. Öte yandan araba ile yapılan yolculuklarda yanınıza düşündüğünüzden daha fazla su alın. Fazla kalın giyinmeyin ve arabanın iki camını açarak hava akımını sağlayın.

* Deniz kestanelerine karşı:

Deniz kestanesi batan bölgeye gecedan vazelin sürün ve sabaha kadar bekleyin. Ertesi gün deri daha yumuşayacağı için iğneleri çekmek daha kolaylaşacaktır.

* Denizanası şokuna karşı:

Büyük denizanelerinin insan derisi üzerinde oluşturdıkları elektrik şoku genellikle bir kaç saat sürer. Bu süre içinde derinin o noktasında kaşınma ve hafif kızarıklık söz konusu olabilir. Büyük denizanelerine karşı eczaneden deri tahrişleri için koruyucu kremler alınabilir.

* Krampa karşı:

Krampın nedeni su ile insan vücudu arasındaki sıcaklık farkıdır. Bu nedenle güneşte fazla kaldıktan veya ağır fiziksel bir efor harcadıktan sonra suya balıklama değil de kendinizi alıştıra alıştıra girmeniz gerekir.

MAYIS'TA RESİM SERGİLERİ

✓ Vakıfbank Sanat Galerisi'nde Mayıs ayı içinde açılan ortak resim sergisi, kadın ressamlarımız Gülgün Engin ile Zuhal Sarıkahya'nın çalışmalarından oluşuyordu.

GÜLGÜN ENGİN

ZUHAL SARIKAHYA

Yaklaşık olarak 20 yıldır sanatla, daha doğrusu sanatın çeşitli dalları ile ilgilendiğini belirten Zuhal Sarıkahya, sonuçta resimde karar kıldı.

1973 yılında Olgunlaşma Enstitüsü Resim bölümünü bitirdi. Resim tekniği olarak natürmort ve peyzaj seviyor. Doğayı, ekspresyonist anlatım çerçevesi içinde kendine göre yorumlamayı tercih ediyor. Tahrip olan doğa ve çevre koşullarına olan duyarlılığı onun resim konularını daha çok doğa-

dan, ağırlıklı olarak da ağaç figürlerinden almasına neden oluyor. Resim yaparken duyduğu ise, doğadaki bütün güzellikleri insanlara yansıtmak istemesi. Renklerden çoğunlukla pastel tonları kullanıyor, pastel tonların yumuşak geçişleri onun resimlerine daha romantik, daha rahatlatıcı ve daha huzur verici bir atmosfer sağlıyor. Resim çizgisini daha uzun süre, büyük değişimler yaşamadığı sürece böyle sürdürmeyi tasarlıyor.

1979 yılında İktisadi Ticari İlimler Akademisi'ni bitirdi. İşletme Yöneticiliği dalında ihtisas yaptı. Resme 1989'da hobi olarak başlayan Gülgün Engin, zamanla ve kendini de yeterli görmeye başlamasından sonra ressam olmaya karar verdi. Resimlerinde daha çok ekspresyonist anlayışla çalışmayı tercih ediyor. Bazı yapıtlarının da sürrealizme kaydığını, natürmort çalışmalarını daha çok dinlendirici bulduğu için yaptığını, çoğunlukla figür ağırlıklı çalışmalar yaptığını bunun nedeni olarak da kendisini figürlerle daha iyi ifade edebildiğini söylüyor. Kendisini herhangi bir resim ekolünün içinde görmüyor. Anlatmak istediği konuya uygun olarak, tarz ya da renk seçimi yapıyor.

Resimlerinde konu olarak, günümüz insanının ortak sorunlarını işliyor. Bazı resimlerinin isimleri de seçtiği konular hakkında yeterli ipuçlarını vermekte. Umud, Arayış, Özgürlük, Kaos yaptığı reimler adları.

✓ Mayıs ayı içerisinde;
Yapı Kredi Kazım
Taşkent Sanat
Galerisi'nde Yalçın
Gökçebağ Resim
Sergisi, Aksanat'ta
da Erol Akyavaş
Resim Sergisi vardı.

YALÇIN GÖKÇEBAĞ

1944 yılında Denizli'nin Çal ilçesinde doğdu. Orta öğrenimini Isparta, Gönen Köy İlköğretmen Okulu'nda ve İstanbul'da bulunan Çapa İlköğretmen Okulu Resim Semineri'nde tamamladı. 1962'de Denizli'nin Şirinköy kasabasında bir yıl ilköğretmenliği yaptı. 1963'de Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Resim Bölümü sınavını kazandı.

Enstitü'de Refik Ekipman, Türel Erol, Adnan Turani ve Kayahan Keskinok'un öğrencisi oldu.

1966'da Akşehir'e resim öğret-

meni olarak atandı. 1971'de TRT'nin açtığı sınavı kazanıp kameraman olarak çalışmaya başladı. Resim çalışmaları ile kamera manlığı 1992 yılında TRT'den

emekli olana kadar birlikte sürdürdü.

Son sergisi dahil 15 kişisel sergi açan Yalçın Gökçebağ, pekçok ödül ve mansiyon sahibi.

EROL AKYAVAŞ

Erol Akyavaş 1932'de İstanbul'da doğdu. Dünyanın değişik sanat merkezlerinde gerçekleştirdiği 36 kişisel sergiden başlıcaları şunlardır:

(1961) "Modern Sanatın Tarihi", New York Modern Sanat Müzesi,

(1982) Bremen Sanat Müzesi,

(1983) Stuttgart Sanat Müzesi,

(1987, 1989) I. ve II. İstanbul Bienalleri,

(1988) Londra Çağdaş Sa-

nat Enstitüsü,

(1990) Benois Place, St. Petersburg,

(1991) "South of the World" ("Dünyanın Güneyi"), Sicilya,

(1992) Galeri Castille, Paris.

Erol Akyavaş'ın 1960'tan bu yana New York Modern Sanat Müzesi sürekli koleksiyonunda, İstanbul ve Ankara Resim ve Heykel Müzeleri'nde, Bremen ve Stuttgart Modern Sanat Müzeleri'nde eserleri bulunmaktadır.

Bütün insani duygularımız bu filmde evlilik kurumu ile birlikte yeniden sorgulanıyor;

KOCALAR VE KARILAR

Amerikan sinemasının kimine göre entelektüel, kimine göre ise şarlatan sinemacısı olan Woody Allen'ın yazıp yönettiği 22. film olan **"Kocalar ve Karılar-Husbands and Wives"** adlı yapım Haziran ayı içerisinde ülkemizde de gösterime giriyor. Bu film de, Woody Allen'ın diğer filmleri gibi ilgi göreceği ve üzerinde tartışmalar yaratacağı benzer.

Başta Amerika olmak üzere, gösterildiği bütün ülkelerde olay yaratan film, yaşamlarında başgösteren değişimler nedeniyle, evlilik, dostluk, sadakat, romantizm, güven ve aşk gibi evrensel sorunları, yeniden gözden geçirip değerlendirmek zorunda kalan iki evli çiftin öyküsünü eksen olarak işliyor.

New York ve çevresinde çekilen filmin oyuncularını, Woody Allen, Lysette Anthony, Judy Davis, Mia Farrow, Juliette Lewis, Liam Neeson ve Sydney Pollack.

Allen, daha önceki filmlerinde olduğu gibi komedi ve drama tarzlarını birleştirdiği filmde, yıllardır ilgilenildiği, çağdaş ilişkiler, bağlılık, değişim ve değişmeye direnme, çürüme ve kendini yenileme ve insan kalbinin sayısız yüzü ve karmaşası gibi temalara, ironi ve mizahla eğilmekte.

Filmde önemli rollerden birini üstlenen Oscar ödüllü ünlü yönet-

WOODY ALLEN

Hollywood sinema endüstrisinin en ünlü yönetmen, senarist ve oyuncularından biri olarak kabul edilen Allen, 1969 yılından bu yana, herbiri birbirinden ilginç konuları içeren birçok başarılı ve ses getiren filme imza attı.

Yarattığı kendine özgü biçim ve anlatım ile beyazperdede farklı bir dil yakalayan Woody Allen'ın son 23 yılda gerçekleştirdiği ve bazısında yönetmen, oyuncu, senarist olarak yer aldığı filmler şunlar.

"Take The Money And Run" (1969), "Bananas" (1971), "Everything You Always Wanted To Know About Sex But Were Afraid To

Ask" (1972), "Sleeper" (1973), "Love And Death" (1975), "The Front" (1976), "Annie Hall" (1976), "Interiors" (1978), "Manhattan" (1979), "Stardust Memories" (1980), "A Midsummer Night's Sex Comedy" (1982), "Zelig" (1983), "Broadway Danny Rose" (1984), "The Purple Rose Of Cairo" (1985), "Hannah And Sisters" (1986), "Radio Days" (1987), "September" (1987), "Another Woman" (1988), "New York Stories" (1989), "Crimes And Misdemeanors" (1989), "Alice" (1990), "Secenes From A Mall" (1991), "Shadows And Fog" (1992), "Husbands And Wives" (1992).

men Sydney Pollack, bir Woody Allen filminde böylesine önemli bir rolde oynamanın, kendisi için büyük bir yükümlülük olduğunu belirtirken,

"Oyunculuk, para için yaptığım bir şey değil. Bunu Allen istediği için yaptım. Ona büyük saygım var, yaptıklarına hayranım." diyerek, rolü ne-

den kabul ettiğini açıklamakta.

Filmin baş kadın oyuncularından, "Barton Fink" ve "Mütiş Yemek" filmlerindeki oyunuyla, 1991 New York Film Eleştirmenleri Ödülü'nü kazanan Judy Davis, Woody Allen'in çok duyarlı, mütiş bir yönetmen olduğunu vurgulayarak; "Oyuncuları gerçekten sevip, sayıyor ve onlara eşit davranıyor. Bu hem çok hoş, hem de şaşırtıcı. Bu sayede, oyuncuların içinde en iyi ne varsa onu açığa çıkartıyor" demekte.

Yönetmenine olan beğenisini dile getiren sadece Judy Davis değil. "Korku Burnu" filmindeki oyunuyla geçtiğimiz yıl Oscar'a aday gösterilen Juliette Lewis ise; "Woody, oyuncular için çok titizlikle düzenlenmiş, gerginlikten uzak ortamlar yaratıyor. Yapılması gerektiği gibi film yapıyor" diyor.

Hazırlıklarına 1991 yılının Kasım ayında başlanan "Kocalar ve Karılar"ın çekimleri, görüntü yönetmeni Carlo Di Palma'nın işbirliği ile, aralarında New York'da bazı apartman daireleri, Bernard College, Artforum Dergisi'nin ofisleri ile Westhampton'un bulunduğu çeşitli mekanlarda gerçekleştirilmiş.

Woody Allen, bu film için genellikle birlikte çalıştığı yaratıcı ekibini yeniden biraraya getirdi; filmde yapımcılığı Robert Greenhut, idari ya-

pımcılıkları Jack Rollins ve Charles H. Joffe, görüntü yönetmenliğini Carlo Di Palma, yapım tasarımını Santa Loquasto, kasting yönetimini Juliet Taylor, kostüm tasarımcısı Jeffrey Kurland ve editörlüğünü de Susan E. Morse üstlenmiş.

Woody Allen'in TriStar Pictures için çektiği ilk film olan "Kocalar ve Karılar" ABD'de 1992'nin Eylül'ünde gösterime girdi. Türkiye'de ise Hazi- ran ayı içinde gösterime sokulması planlanmakta.

Oyuncu Kadrosu

Lysette Anthony; İngiliz asıllı oyuncu, tiyatrodan bir dizi ünlü oyunda ve TV dizisinde rol aldıktan son-

ra, Blake Edwards'ın "Switch" filmiyle Hollywood'a transfer oldu. Los Angeles'da yaşayan Lysette Anthony, çalışmadığı zamanlarda hayvan hakları çalışmalarına katılıyor, Allen'in filminde rol almasını da, "Uyanmak istemediğim bir rüya" sözleriyle tanımlıyor.

Judy Davis; Avustralya'lı oyuncu ülke içinde ve dışında çeşitli ödüller almış. 1985 yılında "A Passage to India"daki rolü ile en iyi kadın oyuncu dalında Oscar'a aday gösterilen Davis, bundan önce Woody Allen'in "Alice" adlı filminde de oynadı.

Mia Farrow; Oyunculuk yaşamına tiyatro sahnesinde başlayan Farrow, "Guns At Batasi" adlı yapım ile sinemaya adım attığı 1964 yılından bu yana 27 filmde rol aldı. Woody Allen'in filmlerinin pek çoğunda rol alan Farrow, şimdiye dek toplam 12 Woody Allen filminde oynadı.

Liam Neeson; Ünlü İngiliz yönetmen John Boorman tarafından keşfedilerek, Kral Arthur efsanesini konu alan "Excalibur" filmindeki oyunuyla ün yapan oyuncunun diğer filmleri arasında, "Duet For One", "Darkman" ve "The Mission" bulunuyor.

Sydney Pollack; 25 yılı aşkın sanat yaşamıyla, Amerika'nın en beğenilen film yönetmenlerinden biri olan Pollack'ın yaptığı 15 filmden sekizi, Variety Dergisi'nin tüm zamanların en iyi iş yapan filmleri listesinde yer alıyor. En iyi yönetmen dalında üç kez Oscar'a aday gösterilen, 1982'de "Benim Afrikam" ile en iyi film ve en iyi yönetmen ödülünü alan Pollack, aynı yıl "Tootsie" ile de New York Film Eleştirmenleri ödülünü aldı. Sanat yaşamına oyuncu olarak başlayan Pollack, bazı küçük rollerde oynayarak, ilk gençlik heveslerini tatmin ediyor.

Sydney Pollack'ın önemli filmleri arasında, Robert Redford'la birlikte, "Akbabanın Üç Günü", "Bulunduğumuz Yol", "Elektrikli Kovboy", "Benim Afrikam" ve son olarak da "Havana" gibi unutulmaz filmler bulunuyor.

5. ULUSLARARASI İSTANBUL TIYATRO FESTİVALİ

Geçtiğimiz Mayıs ayı içerisinde 5.'si gerçekleştirilen Uluslararası İstanbul Tiyatro Festivali'nde bu yıl da oldukça ilgi çeken oyunların yanı sıra, tiyatro dünyasında, tiyatro anlayış ve yorumlarında yeni arayışları, yeni yönelim çabalarını da izlemek olanağı vardı.

Tiyatro kimimizin yaşamında önemli bir yer tutar. Kimilerimiz için ise fazla bir anlamı yoktur. Kişisel değerlendirmelerimiz ne yönde olursa olsun tiyatronun ve tiyatro etkinliklerinin, toplumların genel hayatını yansıtmaması, oynanan oyunlarda insanlığın genel ya da özel sorunlarının işleniyor olması, o sorunların ne biçimde çözüleceği tartışılmasa bile, o tür sorunların varlığının bilincine varmak bakımından oldukça önemli bir etkiye sahip olduğu söylenebilir. Salt bu yanırları ile algılanıyor olsa bile, insanın sanatın bütün dallarına olduğu gibi, tiyatroya da kayıtsız kalması düşünülemez.

Türkiye'de de tiyatronun önemini, tiyatroya olan ilgiyi ve izleyici oranını geliştirmek amacıyla yapılan etkinlikler oldukça fazla. Bun-

lardan biri de, sadece yurt içi etkinliklere yönelik çabaların eksikliğini gören, tiyatronun aynı zamanda uluslararası bir etkinlik olduğu noktasından hareket ederek oluşturulan Uluslararası İstanbul Tiyatro Festivali.

İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı tarafından düzenlenen ve Kültür Bakanlığı'nın himayelerinde bulunan Uluslararası İstanbul Tiyatro Festivali 'nin 5.cisi geçtiğimiz Mayıs ayı içinde gerçekleştirildi. 18-29 Mayıs tarihleri arasında gerçekleştirilen festival, Atatürk Kültür Merkezi, Taksim Sahnesi ve Kenter Tiyatrosu'nun yanı sıra, Taksim's Diskoteği, Askeri Müze, Kumpanya Tiyatrosu, Nineteen-Twenty Diskoteği ve Yeşil Kabare gibi değişik mekanlarda izleyicinin karşısına çıktı. Bu yıl 5.'si gerçekleştirilen festivalde toplam olarak 15 oyun sergilendi.

Yurtdışından gelen toplulukların bu yılki en önemli ortak özellikleri, festivalde sergiledikleri oyunlarında roman, öykü ya da destanlardan uyarlanan yapıtlarla katılmalarıydı.

Festivalde Sergilenen Oyunlar

Festival programına Polonya'dan katılan Vişinevski Tiyatrosu, Tolstoy'un "Bir Atın Öyküsü" adlı eserinin bir uyarlamasını sergiledi. Janusz Vişinevski'nin rejisiyle sahnelenen oyunun adı "Kamaşma" olarak yeniden belirlenmiş. Grotovski, Şayna ve Kantor'dan sonra Polonya'nın yetiştir-

diği en önemli tiyatro yönetmeni olarak kabul edilen Vişinevski'nin bu yorumu izleyenler tarafından oldukça ilginç bulundu. Oyun, ilginç yorumu, sahnede fırtına gibi esen müzik, ışık ve renk cümbüşü ile bir insanlık öyküsü sundu izleyenlere.

Bir diğer ilginç oyun, festivale Romanya'dan katılan Masca Tiyatrosu'nun Gogol'ün ünlü "Palto" adlı eserini mask ve mim ile ifade edilen bir uyarlama ile sunmasıydı. Gerçeği, gerçeküstü görüntülerle izleyicilere sunan bu ilginç uyarlamâ da izleyicilerin oldukça beğenisini kazandı.

İspanya'dan Compania Nuevo de Teatro, Japon yazar Kobo Abe'nin "Kum Kadın" adlı eserini, Polonyalı yönetmen Jaroslaw Bielski'nin, müzik ve koreografi ağırlıklı bir uyarlamasını sergiledi. Oyunun konusunu oluşturan ana tema ise; insanların aşk, cinsellik ve şiir dünyasına girmek ve bu dünyanın gizemini izleyicilerle paylaşmaktır.

Festivalde izleme olanağını bulduğumuz bir başka ilginç uyarlama ise, Yunanistan'dan katılan ve 3. Uluslararası İstanbul Tiyatro Festivali'nde de "Bakhalar" adlı oyunlarını izlediğimiz ve büyük beğeni toplayan Attis Tiyatrosu'nundan geldi.

Festivale bu yıl, Laclos'un ünlü "Tehlikeli İlişkiler" adlı eserinin, Alman yazar Heiner Müller tarafından yapılmış bir uyarlaması olan "Dörtlü" adlı oyununu sergileyen Attis Tiyatrosu gene izleyicilerin

büyük beğenisini kazanmayı başardı.

Festivale bu yıl yurt dışından gelen toplulukların bölümünde katılan ancak hepimizin yakından tanıdığı bir oyun daha vardı. Ünlü tiyatro sanatçımız Tuncel Kurtiz, Avusturyalı sanatçılardan oluşturduğu topluluğuyla, Nazım Hikmet'in "Şeyh Bedrettin Destanı"nı farklı bir mekanda, Taxim's Diskoteği'nde, çarpıcı bir yorumla sundu izleyicilere.

Tiyatro oyunlarının izlenmesinde önemli bir aksaklık konusu olan çeviri sorunu, sergilenen oyunların tümüne yakın bir kısmının görsel ağırlıklı olmaları nedeniyle bu yıl fazla bir eksiklik yaratmadı.

Festivalde bu yıl başlayan yeni bir uygulama ise, "Bir Ülke Bir Tiyatro" başlığı altında idi. Bu uygulama çerçevesi içinde Endonezya'dan katılan Wayang Orang Bharata topluluğu, ülkelerinin geleneksel tiyatrosundan iki örnek sundu. Mahabarata ve Ramayana destanlarından birer bölümünün sahnelendiği bu gösteriler tüm izleyicileri Uzakdoğu'nun zengin ve gizemli kültürüne taşıdı.

Festival'de Sergilenen Yerli Oyunlar

Festival'e Türkiye'den katılan toplulukların seçiminde ise, bu yıl İstanbullu tiyatroseverlerin izleme olanağı bulamadıkları Ankaralı tiyatro topluluklarının sergiledikleri yapımlara ağırlık verildi. Festival'de Ankara Devlet Tiyatrosu dört ayrı oyunu ile yer aldı.

**ULUSLARARASI
İSTANBUL**

**tiyatro
festivali**

18-29 Mayıs 1993

Ankara Devlet Tiyatrosu'nun sergilediği oyunlar şöyle; Can Yücel'in çevirisini yaptığı ve Yücel Erten'in sahneye koyduğu, Shakespeare'in "Bahar Noktası"; daha önce "Cadılar Macbeth'i" ile oldukça ilgi çekmiş olan Müge Gürman'ın yine değişik bir yaklaşımla yorumladığı Georg Büchner'in "Woyzeck"; Şakir Gürzumar'ın rejisiyle, Friedrich Dürrenmatt'ın "Uyarca" adlı oyunu ve Meral

Üner'in oyunculuğunun oldukça başarılı olduğu, Güner Sümer'in "Hüzzam" adlı tek kişilik gösterisi.

Ankara Sanat Tiyatrosu ise, bu yıl festivale Uğur Mumcu'nun anısına, "Sakıncalı Piyade 93" adlı oyunu ile katıldı.

Bu yıl festival programında yapılan bir diğer yenilik ise, "Öteki Tiyatro" adı ile başlatıldı. Bu bölüm, tiyatroya farklı yorumlar getirmeye çaba gösteren, değişik boyutlarla çalışan, araştırmaya yönelik çalışmaları olan 5 ayı topluluk davet edildi. "Öteki Tiyatro" gibi bir bölümün açılmasındaki amaç ise, bu yıl davet edilen oyunların ya da benzer çalışmaların yaygınlaşabilmesi, olumlu-olumsuz yönleriyle tartışmaya açılması olarak belirtildi.

"Öteki Tiyatro" bölümünde sergilenen oyunlar da şöyle; Bilsak Tiyatro Atölyesi Stephen Poliakoff'un "Gitmeden Önce" adlı oyununu Nineteen-Twenty Diskoteği'nde; Kumpanya, Kerem Kur-

doğlu'nun yazıp yönetmenliğini üstlendiği "Fayton Soruşturması" adlı oyununu Kumpanya Sahnesinde; Tiyatro Grup, "Uçlar" adlı oyunu Yeşil Kabere'de; TAL (Tiyatro Araştırma Laboratuvarı), Beklan Algan'ın yönettiği "Truva I" adlı oyunu Askeri Müze Salonu'nda ve Studio Oyuncuları Şahika Tekand'ın yönettiği, Samuel Beckett'in "Mutlu Günler" adlı oyununu Studio Tiyatro'sunda sahnelledi.

FİNALLERİN HAKEMİ: AVRUPA'DA BİR TÜRK! AHMET ÇAKAR

Bu ay konuk ettiğimiz isim son günlerin güncel bir siması olan FIFA kokartlı hakemimiz Sayın Ahmet Çakar;

- Ahmet ÇAKAR kimdir? Kısa zamanda bu seviyede bir başarıyı nasıl yakaladı?

- Ben 1962 İstanbul doğumluyum. Tıp Fakültesi mezunu olup, doktor olarak görev yapıyorum. Almanca ve İngilizce biliyorum. Türkiye I. Futbol Ligi'nde 6. yılım olmasına rağmen, 11 yıllık futbol hakemiyim. Ayrıca Türkiye'nin uluslararası FIFA Hakemleri'nden biriyim. Yakaladığım bu başarımın fedakarlıklar sonucu, çok zor şartlarda gerçekleştiğini söylemeliyim. Tabii şansımı ve becerimi de en iyi şekilde kullandım sanıyorum.

- Sizi "derby"lerin hakemi olarak biliyoruz. Maçlara nasıl hazırlanıyorsunuz?

- Bir kere benim için maçın büyüğü, küçüğü yoktur. Seninle beraber defalarca amatör maçlara da çıktık. Yani o maçları da yönetirken aynı ciddiyet, Avrupa'da maç yönetirken yine aynı ciddiyet. Fakat şu da bir gerçek ki, İstanbul takımlarının derbyleri gerek atmosfer, gerekse psikolojik olarak daha farklı, bu da ayrı bir olay. "Nasıl hazırlanıyorsun?" dersin; önce bu kafada olur. Yani bir kere

Mahmut TOKTAŞ

kendini psikolojik olarak hazırlaman gerekir, tabii ki daha sonra fizik-kondisyon, gıda-uyku ve antrenman da bunu tamamlayan faktörler. Yine üstüne basarak söylüyorum en önemli hazırlık kafada olur.

- FIFA size Dünya Gençler Futbol Şampiyonası'nda görev verdi ve finali yönettiniz. O heyecanı bize de anlatır mısınız?

- Biliyorsun final maçını benim yöneteceğimin belli olması, müsabakaya çok az bir zaman kala oldu. O zaman içerisinde mutluluk, sorumluluk ve heyecanı hep beraber yaşadım. Bir kere maçın adı zordu; FİNAL. Sorumluluğu daha fazla hissetmeme neden olan olay ise, orada hatayı Ahmet Çakar'ın değil bir TÜRK Hakemi'nin yapabilecek olmasıydı. Bu sorumluluk ve inançla zor olan bu görevi de hatasız olarak tamamladık. Daha önce yönettiğim Uruguay-Gana ve Almanya-Uruguay maçları da

zor ve enteresan pozisyonlara sahne olan müsabakalardı, hepsini de hatasız bitirdik çok iyi puanlar aldık. İlgilenenler bilirler, gözlemcimiz de dünyanın en iyi eski hakemlerinden Alexis Ponnet'ti. Sonunda Ahmet Çakar değil, Türk Hakemliği kazandı. Bu işi, Türk Hakemleri'nin de en iyi şekilde yapabileceğini tüm dünyaya gösterdik.

- Günümüzdeki "çağdaş hakem"i tanımlar mısınız? Sizce nasıl olmalıdır?

- Bir hakemin elindeki en büyük gücü zekası ve şahsiyetidir. Onur ve şahsiyetinden, oyun kurallarından taviz vermeyip, bunları sonuna kadar uygulayan, her türlü psikolojik faktörden yararlanarak zeka ve yaratıcılığı sahaya taşıyan insanlar, çağdaş hakemliğin global tanımıdır. Bunları çok iyi sentez eden insanlar muhakkak bir yerlere geleceklerdir. Ayrıca ben hakemin topluma mal olmuş insan gibi herkese örnek oluşturacak şekilde yaşamalarından yanyayım. Örneğin; deplasmana giderken temiz ve güzel bir kıyafet, en iyi, en rahat ulaşım aracı, kalınabilecek en kaliteli otel vb. Özel yaşamda da aynı özen gösterilmeli. Eğleneceksek veya gezeceksek kalitelisini bulmalıyız. Belirli yerlere gelmiş insanlar olarak saygınlığımızı sürdürürebilmemiz için bunların da üzerinde titizlikle durul-

Ahmet Çakar (FİFA), yardımcı hakemler Alparslan Arkun ve Mahmut Toktaş ile bir maçta çıkarken.

ması gereken konular olduğu inancındayım.

- En son yönettiğiniz Galatasaray-Beşiktaş maçının kısa bir yorumunu yapar mısınız?

- Daha önce söylediğim gibi İstanbul Derby'lerinin havası çok farklı. Fakat bu son maçın şampiyonluğu etkileyecek en son nokta olması önem derecesini bir kat daha arttırdı. Son hafta tüm yurttaki konuşulan belki de birinci sıradaki olaydı.

Maça nasıl hazırlandığımı, günlerce nasıl antrenman yaptığımı biliyorsun. Müsabaka içerisinde daha sonra konuşulan bir kaç pozisyon oldu. Her iki takımın kullandığı penaltıların, maçtan sonra da pozisyonlarını defalarca izledim ve ne kadar doğru kararlar olduğunu bir daha gördüm. Hayrettin, en son topa dokunup sahip olma avantajını elinden alan Madida'yı, topa hamle yapmasına rağmen çelemeyip ceza sahası içinde düşürmesiyle bir penaltıya sebebiyet verdi. Burada Hayrettin adına ya-

pılan bir pozisyon hatası vardı.

Diğeri, Arif'in ceza sahasına girdikten sonra arkadan bileğine profesyonelce yapılmış bir darbe idi. Ceza sahası dışında bu tür hareketlere verdiğimiz faul kararı, ceza alanı içerisinde olunca penaltı ile değerlendiriliyor. İnaniyorum ki hakemi, hakem yapan şartlar ve atmosfer ne olursa olsun doğru bildiğini her yerde yapabilmektedir. Diğer birkaç pozisyonda normal kurallar içerisinde değerlendirildi ve sanıyorum ki, hiçbir suistimale sebebiyet vermeden müsabakayı tamamladık. Bu arada her iki takım kaptanı Rıza ve Yusuf'a da teşekkür ederim. Diğer arkadaşlar da çok iyi niyetle mücadele ettiler.

- Bizim hala konuştuğumuz, sizin çok yakından yaşadığınız bir olay var. Belki üzerinden bir hayli zaman geçti, fakat bu pozisyon inanıyorum ki, daha uzun bir süre de konuşulacak. Beşiktaş-Fenerbahçe arasında oynanan ve 2-2 biten maçın son

golünü yaşadığınız andaki düşüncelerinizi öğrenmek istiyorum.

- Bilindiği gibi maçlara çıkarırken biz hakemlerde takımlar gibi en az bir saat önceden hazırlanmaya başlarız. Bu hazırlığın en önemli kısımlarından biride "memorandum" dediğimiz, saha içindeki sorumluluk sınırlarımız, yardımlaşma alanlarımız ve her konuda gönül rahatlığı ile karar vermemizi sağlayacak olan taktiksel çalışmadır. İşte böyle enteresan ve anında karar verilmesi gereken olaylarda birbirimizden ne şekilde faydalanacağımızı memorandumda konuşuruz. O pozisyonun da sorumluluğu yan hakem arkadaş Çetin OYTUNER'indi. Golü verince bende ona uymak zorundaydım. Çünkü bulunduğum pozisyon gereği benim res'en karar vermem mümkün değildi. İnaniyorum ki doğrusu ne ise bizde onu yaptık.

- Futbolumuzu çok yakından gözlemleyen bir insan olarak, Avrupa ile aramızdaki farklılıklar, ayrıca Türk Futbol Hakemliği'nin, dünya klasmanındaki yeri ve geleceği hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

- Futbolumuzu, avrupa futbolu ile aynı seviyede tutmak veya görmek zannediyorum ki biraz iyimserlik olacak. Fizik-kondisyon ve teknik olarak biraz gerideyiz diye düşünüyorum. Bunu yalnız futbolumuzu genelleyerek söylediğimi belirtmek isterim. Sebeplerinin neler olduğu hakkında pek çok şey söylenebilir. İnsan olarak bir farkımız olmadığına göre herhalde yaşadığımızda ve çalışmalarımızda bir eksiklik olsa gerek. Fakat yakın bir zamanda çok iyi yerlere geleceğimize de eminim. Bu-

nun ışıklarını da arasına görüyorsunuz.

Türk Hakemliği hakkında daha iyi şeyler düşünüyorum. En son Avustralya ve Avrupa'daki maçlarda bunu kanıtladık. Fakat; Avrupalı, hakemlerimizi değerlendirirken kaynak olarak aldığı en önemli faktör futbolumuz. Onun da yeri belli olduğuna göre, ne kadar iyi olursanız olun, sıralamanız futbolun hemen yanbaşı olacaktır. gerçekte bunun böyle olup olmayacağı tartışma konusu olabilir. Bu arada FIFA'nın hakemliği profesyonelliğe oturtma çabaları da başladı. Yani Hakemliği hobi olmaktan öteye götürüp, meslek haline getirmeye çalışıyorlar. Bunun da olaya ayrı bir boyut getireceği inancındayım. İyi olan, formda olan her zaman maç alacak ve ekonomik olarak faydalanacak. Şu anda değerleri milyonlarla konuşulan takımların müsabakalarında hakemlere ödenen paranın da sembolikliği büyük bir tezat oluşturmakta.

- Deplasmana giderken özellikle tercih ettiğiniz bir ulaşım aracı varmı? Böyle bir tercihiniz varsa nedenleri nelerdir?

- Özellikle havayoluyla gidilebilecek yerlere kesinlikle uçakla gidiyorum. Çünkü istatistiki olarak en güvenilir vasıta olduğunu biliyorum. Şirket olarak birinci tercihim THY. Problemsiz ve güvenli olması güzel bir olay. Fakat yurtdışı seyyahatlerinde FIFA veya UEFA'nın gönderdiği biletlere göre harekete mecbur olduğumuz için başka şirketlerle de uçmamız gerekebiliyor. Fakat burada da elimde olsa THY'yi her zaman tercih ederim.

- Seyahatlerinizde uçakta da imaj pilot ve hostesleri görüyor-

sunuz. Pekiyi, onların haricinde size rahat ve güvenli bir uçak sağlayan teknik elemanları, örneğin uçak teknisyenlerini hiç düşündünüz mü? Ne iş yaptıklarını biliyor ve onları tanıyor musunuz?

- Bir kere uçağa çok rahat binıyorum, çünkü uçak korkum yok. Teknisyenleri de biliyor ve tanıyorum, mesela seni. Ne iş yaptıklarını soruyorsan bildiğim kadarıyla uçağın yerde ve havada emniyetli olması için teknik çalışmayı yapan, arızasını gideren, periyodik olarak bakım ve onarımı ile ilgilenen kişiler diye tanımlayabilirim. Bu konuya yabancı değilim. Çünkü, yedek subay olarak askerliğimi, Ankara-Etimesgut Hava Ulaştırma Komutanlığı'nda yaptım. Arkadaşlarımdan çoğunluğu pilot ve teknik elemanlardı. O zaman, onlardan da epeyce bilgiler edindim. İstanbul'a C47 askeri uçakları ile pek çok kere gidip geldim. Bu sebeple görevinizin ne denli zor ve kutsal olduğunu biliyorum. Her ne kadar pilotlar ulaşımımızı sağlıyor ise de, bunun temelindeki insanların teknik elemanlar olduğu görüşündeyim.

- Sizden son olarak, siz hakemler ile biz teknik camia ve UTED okurları için söylemek istediğiniz düşüncelerinizi almak istiyorum.

- Yurdumuzda ister taraflı, ister

tarafsız olsun milyonlarca sporsever var. Özellikle futbol. Çok konuşulan ve her türlü yoruma açık bir spor. Bizi yöneten siyasileri tanımayan insanlar, tüm takımları oyuncularını ile birlikte bir çırpıda boyuyla, kilosuyla ve başka özellikleri ile birlikte söyleyebilirler. Bu kadar seveni olan futbolun yarattığı sevinç ve heyecanı belirli zamanlarla da olsa hepimiz yaşadık veya hep beraber sevindik ya da üzüldük. Yurdumuzda sporun odak noktası olan futbolun, saha içi yöneticisi olan biz hakemlerinde işinin ne kadar zor olduğu görünen bir gerçek.

Sizlerden özellikle istediğim bir olay var; Lütfen taraftarı olduğunuz takımın maçlarını yöneten hakemlerin orada adaletli bir maç yönetmek için günlerce ruhen ve bedenen nasıl hazırlandığını düşününüz. O zorluğu sizin de bir kerecik bile olsa kafanızda yaşamınızı dilerim. İnanıyorum ki kolay olmadığını siz de göreceksiniz.

Siz değerli teknisyen arkadaşlarım; bir doktor ve hakem olarak görevinizin en az bizimki kadar zor ve riskli olduğunu biliyorum. İcinizden biri olan bu arkadaşımın yapmış olduğumuz bu sohbet, sizleri daha yakinen tanımama yardımcı oldu. Büyük fedakarlıklarla bizlere vermiş olduğunuz hizmetlerden dolayı hepimize sevgi ve saygılarımı iletiyor, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Bizler de UTED adına böyle güzel bir söyleşi olanağı tanıyan Sn.Dr. Ahmet ÇAKAR'a tüm yaşamı boyunca dilediği her şeyin gönlüne olmasını temenni ediyoruz. Başka olaylarda, başka sayfalarda tekrar görüşmek üzere teşekkürlerimizi iletiyoruz.

Türkiye'ye benzeyen bir uzak ülke;

MEKSİKA

İnsanlarının karakter özelliklerinin benzerliği yanında, iki ülkenin sosyo-ekonomik yapısıyla, tarihi ve doğal yapılarının zenginliğiyle birbirine benzeyen Meksika ile Türkiye'nin arasındaki ticari ve kültürel bağlar, yeterli düzeyde olmamasına karşın son yıllarda belli bir gelişme içinde.

Yeryüzünde yaratılan ender güzellikleri bir arada toplayan Meksika Birleşik Devletleri'nin tarihi ve doğal özellikleri gerçekten görülmeye değer. Meksika, oldukça değişik kültürlerin bir anlamda harmanlandığı bir ülke. Bir yanda eski uygarlıkların henüz silinememiş izleri dururken öte yanda, günümüz dünyasının teknolojik, bilimsel ve

Nur Sahir Silan
Türkpetrol Holding A.Ş.
Protokol Müdürü

buna benzer alanlardaki en son en yeni gelişmelerini aynı anda izleyebilmek olanaklı.

Bir zamanların ünlü "Aztek" medeniyetinin mevcudiyeti de bu topraklar üzerinde kurulmuştur. Aztek uygarlığı, bugün ilkel bir uygarlık olarak kabul edilmesine karşın, uzay ve doğa olayları konusundaki yaklaşımları büyük ilgi

çekmekte, ulaştıkları bu sonuçların kaynakları anlaşılmaya çalışılmaktadır. Aztek uygarlığının yaşam alışkanlıkları bazı bölgelerde sürmekte ve etkileri günümüzde de hem Meksika'da hem de bütün Latin Amerika halkları üzerinde halen devam etmektedir.

Bir diğer önemli uygarlık merkezi olan Maya uygarlığının izleri de gene Meksika sınırları içinde bulunmaktadır. Maya uygarlığı, Meksika'nın Güney-Doğu kısmında kurulmuş olup, izlerini ve yaşam biçimini halen sürdürmektedir.

Aztek ve Maya uygarlıklarının kullandığı diller, bu uygarlıkların kurulmuş olduğu bölgelerde devam etmektedir.

Ayrıca Maya ve Aztek uygarlıkları gibi, Meksika sınırları içinde

kurulmuş irili ufaklı pek çok başka uygarlık kalıntıları da bulunmakta. Bütün bunlar, turistler için çok geniş bir ilgi yelpazesi ve zaman zaman esrarengiz, bazen modern, bazen de şaşırtıcı olan görüntüler sunulmasına olanak vermektedir.

Bölgelerin ve şehirlerin önemli bir kısmı modernleşme yolunda önemli adımlar atmış olsa bile, Meksika şehirlerinin hala kendilerine has olan özellikleri, kokuları ve atmosferleri çok değişmemiştir. Böylesi şehirlerde insan kendini bir yandan modern bir şehirde gibi hissedebilirken, bir başka yandan da, eski bir uygarlığın içinde yaşayan biri gibi duygulara kolayca kapılabilmektedir.

Meksika, bu tarihi ve doğal zenginliklerini değerlendirmeyi başarabilmiş ülkelerden biri aynı zamanda. 1988 yılında hükümetin başına geçen Başkan Carlos Salinas'ın çeşitli alanlarda yapmış olduğu reformların başında, turizm alanında yaptıkları gelmektedir. Turizm alanında yapılan teşvik ve yatırımlarla birlikte Meksika 1990 yılında, turistik yatak kapasitesi ve tesisleri bakımından dünyada dokuzuncu sırayı, turizm gelirleri açısından ise onbirinci sırayı almıştır. Son yıllarda yapılan bu atılımlarla toplam 19 milyon turist, Meksika ekonomisine 10 milyar dolar katkı sağlamaktadır.

Turizm, Meksika ekonomisine katkıda bulunan ikinci büyük gelir kaynağıdır. Meksika'da halen 334 bin otel odası ve 57 hava alanına ek olarak turizme yönelik yeni yatırımlar hızla devam etmektedir.

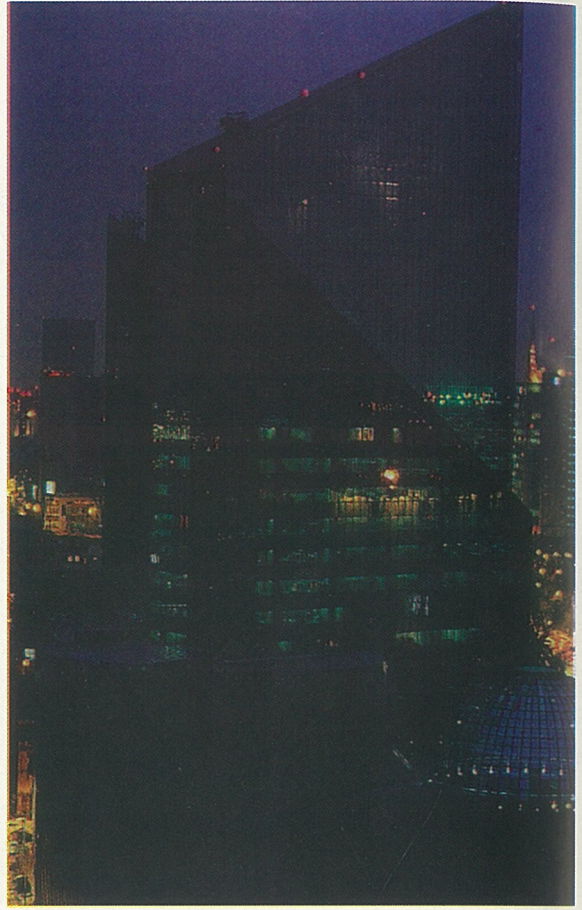
Meksika Tarihi

Günümüz Meksika'sının ve Meksika'nın tarihi, Kristof Colomb'un Amerika Kıtalarını keşfet-

mesinden sonra başlamıştır.

İspanyol ve Portekiz gemileri ile, özellikle Güney Amerika sahillerinde yerleşim merkezleri kurmak üzere gelen siviller ve ordu mensupları (Conquistadore), o sıralar orada yaşamakta olan yerlilerle birleşerek günümüzdeki Meksikalı denilen ırkı meydana getirmişlerdir.

Zaman aşımı içinde koloni haline gelen bu ülkede konuşulan dil, ilk yerleşenlerin içinde İspanyol kökenlilerin yoğun olmasından dolayı İspanyol kökenli olmakla birlikte, yerli "Chicano"ların konuştuğu dillerle karı-

SAYILARLA MEKSİKA

Meksika Birleşik Devletleri, Büyük Okyanus, Meksika Körfezi ve Antil Denizinde kıyısı bulunan, Kuzey Amerika'da federal bir Cumhuriyettir.

Yüzölçümü: 1.958.201 km²

Nüfus: 81.323.000

Başkent.....: Mexico City (Nüfus: 20.000.000)

Para Birimi: Meksika Pesosu

Önemli Kentler.....:Mexico City, Guadalajara, Cancun, Nezahualcoyotl, Puebla, Acapulco.

Konuşulan Diller: İspanyolca, Aztek (Nahuatl dili), Yucatek (Maya dili) ve sayıları yirmiden fazla çeşitli bölge dilleri.

Milli Gelir: GSMH (Kişi Başına-1983) 2240 ABD Doları

Kişi başına otomobil sayısı .: (Bin'de) 10

Elektrik Üretimi: (1983) Kapasite: 194.630 milyon kW-sa

Üretim: 82.343 milyon kW-sa

Kişi başına Tüketim .: 82.271 milyon kW-sa

Turistik Otel Odası: 334.000

Demiryolu: 26.000 km

Havaalanı: 57 adet

Expres otoyolları: 325.000 km

şarak oluşan ve İspanyolcanın bir türü olarak kabul edilen "Mexican" dilidir.

Meksika insanının genel görünümü, genellikle Asyalı tipini andırmakta olup, karakter yapısı olarak da daha çok latin ırkına benzer.

Kırsal kesimlerde yaşayanların karakter yapıları Türk'lerin karakter yapıları ile önemli benzerlikler göstermektedir. Türk'lerle Meksika'lıların karakter benzerliklerinin altında yatan en önemli neden ise, iki ülke insanının da tarıma bağımlı ve köy kökenli bir kültüre sahip olmalarıdır.

Ailelerine olan bağlılıkları, sevgiyi ve hiddeti abartılı yaşamaları, kin gütmeleri, bazı bölgelerinde halen süren kan davaları, müziği ve halk oyunlarına olan derin eğilimleri, boğa dövüşü, horoz dövüşü gibi biraz vahşi sayılabilen zevkleri tipik özellikleridir.

Bazı Meksika köylerinin mimari özellikleri ile Ankara köylerinin mimari özellikleri neredeyse birbirinden ayırdedilemeyecek kadar benzerlik göstermektedir. Ayrıca kilim desenleri, köylü giysilerindeki çok renklilik de benzerliklerin farklı boyutlarıdır.

Meksika insanının yakın zamanlara kadar devam eden, yabancılarla karşı kuşkucu ve tedirgin yaklaşımlarının nedeni ise, bu ülke insanların uzun yıllar hatta asırlar boyu süren yabancı ülke istilaları ile, bu ülkelerin egemenliği altında ezilmiş olmalarıdır. Meksika tarihi bu anlamda, ülkenin özgürlüğünü elde etmek amacıyla girişilen pek çok ihtilal ve isyan örnekleri ile de ilgi çekmektedir.

BİLARDODA DİSİPLİNLER

Mükemmel bir beyin sporu olan bilardo da değişik oyun şekilleri vardır. Özellikle İngiltere ve Amerika'da yaygın olan delikli bilardo "pool" ve "snoker" diye ikiye ayrılır.

POOL : Üzerleri birden onbeşe kadar numaralandırılmış topaların belirli kurallar dahilinde deliklere sokulması amacıyla oynanır. Tek bir beyaz top her iki oyuncuya da aittir. Renkli topu deliğe sokan oyuncu devam etme hakkı elde eder.

SNOKER : 15 adet kırmızı ve 2, 3, 4, 5, 6, 7, numaralı 6 adet renkli topu belirli kurallara göre deliklere sokmak amaçlanır.

Ülkemizde en yaygın bilardo disiplini "klasik bilardo"dur. İkisi beyaz, biri kırmızı 3 topla oynanır. Beyaz toplardan birisi noktalıdır.

Amaç kendi topumuzu oynanılan disiplin kurallarına uygun olarak diğer iki topa çarptırmaktır. Klasik bilardo masalarında delik bulunmamaktadır. Bu masalar özel taleplerin dışında üç ebatla imal edilir. (Küçük masa, yarı maç masası, maç masası) Resmi müsabakalar "maç masaları"nda yapılır.

Klasik Bilardoda Disiplinler

1) Karambol (Serbest stil): Bilardonun temel disiplindir. Faul kurallarına uymak kaydıyla sayı almak için herhangi bir kısıtlama yoktur. Bu disiplinde başarılı olmayan oyuncuların diğer disiplinlerde başarı şansı yoktur.

2) Tek bant: Bu disiplinde sayı alabilmek için kendi topunuzun en az bir banda çarpması şarttır.

3) Cadre: İkiye ayrılır; a) Cadre 47/1 ve b) Cadre 71/2.

4) Üç Bant: Sayı olmadan evvel kendi topumuz en az üç banda çarpmak zorundadır. Bilardonun en zevkli ve en zor disiplindir.

5) Artistik: Bugün için şampiyonalarda denenen 68 figür vardır. Her figür zorluk derecesine göre puanlanmıştır. Seyri en zevkli ve tatbikatı özel yetenek isteyen bir disiplindir.

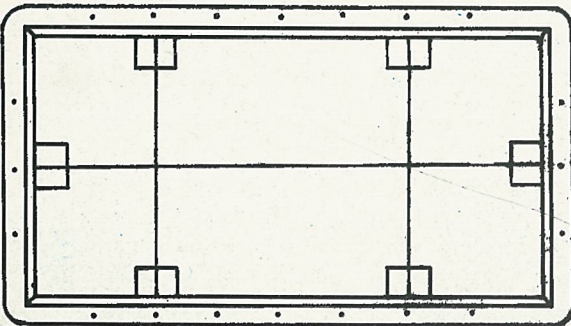
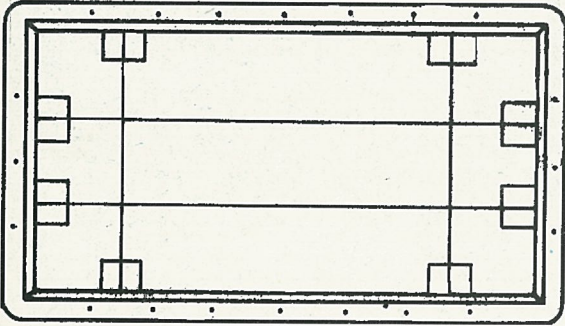
Sn. Avni Köksal'ın "Bilardo" adlı yapıtından yararlanılarak hazırlanmıştır.

1) Cadre 47/1

Bu branş juniörler kategorisinde 47/2 olarak oynanmaktadır. Her bölüm de tek bir sayı çekilecektir. Karelerin kenarı 47.333 cm.'dir. Bu ölçüler maç masaları için geçerlidir.

1) Cadre 71/2

Her bölümde 2 sayı alınabilir. 2. sayıda diğer iki toptan biri bölümün dışına çıkarılmalıdır. Kendi topumuzun yeri önemli değildir.

(1) Hafta (7 gece - 8 gün) • Y.P Açık Büfe • Peşin: 2.750.000.- Taksitle: 3.000.000.-

HOTEL ADAKULE

Kuşadası'nda Ege denizine hakim manzarasıyla, zeytin ve çam ağaçları arasında Selçuklu mimarisinden esinlenmiş modern ve büyüleyici bir otel... 12 ay hizmetinizde Kuşadası yat limanından sadece 1800 m uzaklıkta. 9'u suit ve 1 kral dairesi ile toplam 275 odası var.

Tüm odalarda;

- Air condition ●
- Direkt telefon ●
- 3 kanal müzik yayını ● 8 kanal TV yayını ●
- Renkli TV (kiralabilir) ●
- 24 saat oda

servisi mevcuttur.

Aktiviteler;

- 120 m'lik plaj - 3 adet eğlence ve yüzme havuzu, çocuk havuzu - Açık hava spor alanları - Water-ski / Wind-surf - Uluslar arası balık adam okulu-sualtı spor kulübü - Squash, jakuzzi, Masa tenisi - Bilardo ve oyun odası - Çocuk oyun sahası - Toplantı salonu

Çevredeki tarihi merkezler;

- Meryem ana tapınağı - Selçuk - Efes harabeleri - Didim-Apollon Tapınağı - Milet harabeleri - Pamukkale, Antik Nekropole - İzmir-Agora

Restaurant-Cafe;

- ANADOLU RESTAURANT-zengin çeşitli büfesi ve servisi ile sabah kahvaltısı ve akşam yemeklerinizde hizmetinizdedir.

- Egzotik bir kule tarzında düzenlenmiş KULE TAVERNA-BAR, canlı müzik, oryantal dans ve show programları ile akşam yemeklerinizi renklendirir. Öğle yemeklerinde ise, size Kuşadası'nın panoromik manzarası eşlik etmektedir.

-LOBBY CAFE'de kahveci güzeli tarafından sunulan geleneksel Türk Kahvesini içerken, Osmanlı-Türk kültürünün mistik havasını hissedersiniz.

- Mavi ve turkuaz renkli FİRÜZE BAR'ın eşsiz manzarası ile içkinizi yudumlayabilir ve canlı müzik dinleyebilirsiniz.

- HAVUZ BAR'ın neşeli atmosferi ve hafif içkileri ile sıcak Ege güneşinden doya doya istifade edebilirsiniz.

- DİSKOTEK MEHTER'de sabaha kadar dans... dans... ve eğlence...

İrtibat Bürosu:

Halaskargazi Cad. 309/49 Lale Pasajı

OSMANBEY/İSTANBUL

Tel: (1) 233 00 33-34

Fax: (1) 248 06 60

Bayraklıdede Mevkii

09 400 Kuşadası-TÜRKİYE

TELEFON : (636) 13 640/13 740

(636) 19 270 (10 Hat)

TELEFAX : (636) 15 085

TELEX : 58638 syk tr

ABU DABİ, ADANA, ALMA ATA, AMMAN, AMSTERDAM, ANKARA, ANTALYA, ATİNA,

BAHREYN, BAKÜ, BANGKOK, BASEL, BELGRAD, BERLİN, BEYRUT, BOMBAY,
BRÜKSEL, CENEVRE, CİDDE, DALAMAN, DENİZLİ, DİYARBAKIR, DUBAİ,
DÜSSELDORF, ERZURUM, FRANKFURT, GAZİANTEP, HAMBURG, HANNOVER,
HELSİNKİ, İSTANBUL, İZMİR, KAHİRE, KARAÇİ, KOPENHAG, KÖLN, KUVEYT,
LEFKOŞA, LONDRA, LYON, MADRİD, MALATYA, MİLANO, MOSKOVA,
MÜNİH, NEW YORK, NİCE, NURNBERG, PARİS, RİYAD, ROMA, SİNGAPUR,
STOCKHOLM, STRASBOURG, STUTTGARD, ŞAM,
TAHRAN, TAŞKENT, TEL AVİV, TOKYO, TRABZON
TRİPOLİ, TUNUS, VAN, VİYANA, ZÜRİH

QUOVADIS?

Nereye dilerseniz gidin, 5 kıtadaki 66 uçuş merkezine Türk Hava Yolları'yla ulaşabilirsiniz. "Business Class" servisimizdeki, genellikle "First Class" servislerde rastlayabileceğiniz düzeydeki konfor ve ilginin keyfini yaşayarak. Elbette bu, geleneksel Türk konukseverliğinin bir gereği... Quo vadis? Nereye gidiyorsunuz? Yolunuz nereye olursa olsun, sizinleyiz...

TÜRK HAVA YOLLARI

" G ö k l e r d e k i e v i n i z "